

tweede deel.

Reizon van Puk en Muk.

DRUKKERIJ R. K. JONGENSWEESHUIS - TILBURG

ROZENDIJKSTRAAT 10 - AMSTERDAM

REIZEN VAN PUK EN MUK

NAAR HET LAND VAN DE MENSEN

DOOR

FRANS FRANSEN

ILLUSTRATIES VAN CARL STORCH

TWEEDE DEEL

Uitgegeven onder goedkeuring van de
Keurraad voor Roomse Jeugdlectuur

DRUKKERIJ VAN HET R. K. JONGENSWEESHUIS TILBURG

NIHIL OBSTAT.

J. de Lepper, M. S. C. libr. cens.

Tilburgi, 16 Sept. 1937.

—

EVULGETUR.

F. N. J. Hendrikx, Vic. Gen. Busc.

Buscoducti, 17 Sept. 1937.

19. MET DE POST NAAR HUIS, MAAR NOG LANG NIET THUIS.

De postiljon hoefde z'n paardjes niet aan te vuren, de beestjes liepen of ze gesmeerd waren. Ze maakten vier maal per dag die grote weg naar de stad. Ze kenden de weg in den blinde. De postiljon hadden ze helemaal niet nodig. Als er geen brieven of pakketten aangenomen of afgegeven hadden moeten worden, dan had de postiljon gerust thuis kunnen blijven. Je snapt, die man had per slot van rekening 'n heel makkelijk bestaan, 'n echt herenleventje.

Maar deze keer, toen hij Puk en Muk vervoerde, gebeurde er iets, wat hun nog nooit overkomen was. Heel vooraan in de stad werd hij aangehouden. 't Was juist bij de eerste herberg de beste, daar hield hij gewoonlijk stil om z'n paarden wat te eten en zich zelf wat te drinken te geven.

Heel rustig zat hij op de bok, met 'n grote pot bier in

de hand toen me daar 'n paar soldaten op hem afkwamen gestapt. Ze waren met z'n drieën; één soldaat die er uitzag als 'n soldaat, en twee die er uitzagen als twee gekken: ze hadden warempel rokjes aan.

De postiljon dacht: die lui zullen misschien komen vragen of ik iets voor hen heb meegebracht. Maar ze vroegen hem niets, ze zeiden hem iets.

Die soldaat die er uitzag, als een soldaat, zei:

„Postiljon, laat je kastje maar even staan. Je paarden hebben al de tijd om 'ns te eten, en jij om nog 'n potje te nemen.”

Wat moeten die nou weer hebben?

„Ja man, we komen je wagentje 'ns doorsnuffelen. Hou je maar kalm.”

De postiljon hield zich kalm. Dat was juist het liefst wat hij deed.

De echte soldaat keek eerst 'ns naar de doos boven op de wagen.

Aan de WelEd. Heer Klaas Vaak
Derde straatje achter Luilekkerland.

Dat kwam hem al zeer verdacht voor. Wie wist er nou Klaas Vaak wonen! En dan dat Luilekkerland!

„Soldaten, neem die doos in beslag!” klonk het bevel.

De twee rare soldaten met hun klein-kinder-mutsje op namen de doos van de wagen en droegen ze zeer gewichtig weg. De een met gevelde sabel, de ander met de bajonet op 't geweer, alle twee pijp in de mond en neus in de lucht. Zo stapten ze samen met de doos in hun midden naar de wacht.

„Voorzichtig! 't Is breekbaar!” riep de postiljon ze nog na. De soldaten deden net of ze niets hoorden.

De achtergebleven soldaat grabbelde steeds maar in de brieven en pakjes, die binnen in 't rijtuig waren. 'n Paar brieven nam hij mee, en nu mocht de postiljon verder rijden.

„Ik kan er niets aan doen.” zei de postiljon. „Die bemoei- als steken overal hun neus in. Dan moeten ze zelf maar zorgen dat de doos verder komt. Het adres staat er dik genoeg op, en ze zullen het postkantoor ook wel weten staan, net zo goed als ik.

De doos was neergezet op 'n grote tafel.

De soldaat met z'n geruit rokje was er alleen bij gebleven.

Hij dacht: wat zou er toch in zitten. Hij schudde er 'ns mee! 't Rammelde.

„'t Is breekbaar” had de postiljon nog na geroepen. Zou 't misschien al in stukken liggen. Dat kon het dan toch niet van hen gekregen hebben. Ze hadden de doos zo voorzichtig mogelijk gedragen.

't Was raar. Wat zou het zijn?

De soldaat werd hoe langer hoe nieuwsgieriger.

Puk en Muk hadden het praten gehoord. Ze verwachtten elk ogenblik dat het deksel zou worden afgenomen.

„Hou je gereed, Muk! Wie weet wat we te zien krijgen.”

We zullen 'ns 'n beetje leven maken. Dan wordt die man nog nieuwsgieriger als hij al is.”

Muk krabbelde met zijn vingertjes over het karton.

De soldaat lei z'n oor aan de doos.

Zou er misschien 'n jong hondje in zitten? Zo'n klein jong hondje? Maar dat was toch niet breekbaar. En wie verstuurt er nou 'n hondje in 'n doos? Muizen misschien, van die lieve witte muizen met rode oogjes? Daar hoorde hij 't krabbelen weer. Nee, dat was toch niet van muizenpootjes. 't Klonk wat te scherp. Ha! meikevers! Ja, daar leek dat krabbelen veel op. Maar 't was nu Augustus, dan zitten de meikevers in de grond. Hij moest 't toch weten in elk geval. Waar bleven nu die twee anderen? Weet je wat, hij zou maar vast de doos open maken, daar kon toch niemand iets op tegen hebben.

Puk en Muk hoorden dat 't touwtje werd doorgesneden: knap! De handen wrongen al om het vastsluitende deksel op te lichten. Daar ging ie

De soldaat schrok als 'n kleine jongen, die voor 't eerst 'n doos open maakt met een springduiveltje er in. Vooral toen hij de punt van de paraplu tegen 't topje van z'n neus kreeg.

Hij riep: „Hulp!”

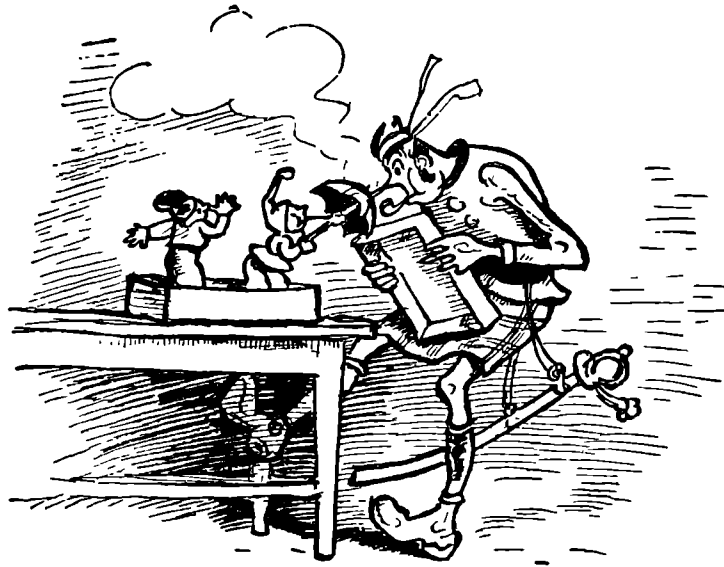
De twee anderen kwamen toen ook toegelopen om te zien wat er gaande was. Die keken zeer vreemd op, toen ze de inhoud van de doos zagen.

Twee kleine mannetjes zoals ze er nog nooit gezien hadden.

„Zie je wel, 't zelfde wat ik gedacht had. Ik vertrouwde 't niet met die doos. Wie heeft er ooit van gehoord, om zó kinderen op reis te sturen? En dan staat nog wel op

de doos: franco. 't Is 'n goedkope manier van reizen, dat moet ik zeggen. Aangenaam zal zo'n reis wel niet zijn. Zeg jongens, heeft je moeder je zo op reis gestuurd?"

„Moeder? Welnee! Dat heeft die rechter gedaan in die andere stad. Wij waren voor de rechtbank geroepen, en toen heeft die rechter Weetal ons veroordeeld om zo naar huis gestuurd te worden.”

„Wonen jullie dan niet in dat stadje waar je nou vandaan komt?"

„Nee, wij wonen bij Klaas Vaak. Dat is onze oom. We maken 'n grote reis.”

„En hoe heten jullie dan?"

„Puk en Muk!"

Toen gingen de drie mannen bij mekaar staan, heel dicht bij mekaar staan en ze praatten zacht.

Puk en Muk hoorden niet veel van wat er gezegd werd. Nu en dan verstonden ze 'n woordje.

„Puk . . Muk . . Klaas Vaak . . veroordeeld . . vonnis . . verkopen . . samen delen.”

Al die woorden konden Puk en Muk niet bij mekaar passen.

„Kijk 'ns,” zei een van de drie, „er is hier juist 'n circus in de stad. Ik wou zeggen: laten we die twee grapjassen verkopen. We kunnen er 'n mooie cent van maken, en dan samen delen als echte kameraden.”

„Dat vind ik ook een pracht-idee. Die Klaas Vaak maakt ons niets. We zullen de lege doos op de post doen. Dan denkt die oude sok van 'n Klaas, dat hij 'n surprise thuis krijgt. Die doos stopt hij in de kachel, en 't zaakje is vergeten.”

„Dan vind ik het toch nog beter,” zei nummer drie, „dat we de doos opvullen met wat oude rommel; dan heeft de WelEdele Heer nog wat uit te zoeken.”

„Alles bij mekaar,” zou ik zeggen, „verkoop die kleintjes aan het circus en laat de doos hier. Klaas Vaak weet nergens van. Ze zijn immers door den rechter veroordeeld. Als ze veroordeeld waren om opgehangen te worden, dan had Klaas Vaak ze ook nooit meer terug gezien.”

Zo hadden de drie samen afgesproken. 't Was zeer lelijk van die mensen. Maar ze waren gewoon niet zo heel fijn te kijken, als er geld mee te verdienen was.

De ruitjesroksoldaat ging 'n grote handdoek halen en daar knoopte hij Puk en Muk in.

Och arm, ze zaten daar als twee konijntjes die naar de markt gebracht worden. En ze konden niets tegen doen.

Zij, twee kleintjes, tegen drie grote mannen, dat ging toch niet.

O, wat waren ze bedroefd! Als het toch maar goed met hen afliep!

Ze dachten zo aan hun goede oom Klaas Vaak en aan hun broertjes thuis. Die moesten eens weten dat ze hier in die handdoek zaten, en dat ze verkocht werden. Als ze zich niet ingehouden hadden, was heel de handdoek kletsnat geweest van hun traantjes.

Eén ding was er goed aan. Ze konden nu weer iets zien. Ze hoefden niet meer de doos in. Maar wat voor 'n leventje zou dat gaan worden?

De soldaat kwam met z'n volgeladen handdoek bij het circus aan. Hij trof het zeer gelukkig. De directeur van 't circus liep voor de tent te wandelen in de zon. Z'n grote rijlaarzen had hij aan en z'n rijzweep onder de arm. Dan kon iedereen goed zien dat hij de baas was van het spel en niemand anders.

De soldaat sprak hem aan.

„Meneer, ik heb 'n koopje voor U.”

„'n Paar! konijnen zeker? Nee man, ik heb 'n hekel aan konijnenvlees. Ik hou meer van biefstuk.”

„Nee, nee, meneer. Kijk 'ns hier!”

En de soldaat liet de circusbaas 'ns in de handdoek kijken.

„Hebt U ooit van uw leven zo'n kleine kereltjes gezien?”
Ik niet, dat zal ik wel eerlijk bekennen.”

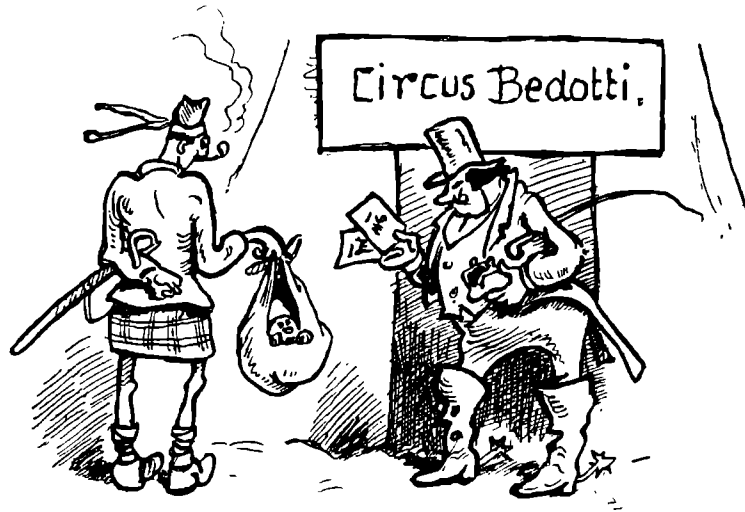
„Ik ook niet,” zei de directeur. „En die wou jij mij verkopen. Wat vraag je er voor?”

„Doe maar 'ns 'n bod.”

„Nu 't zijn er twee. Voor elk vijf en twintig gulden, meer zijn ze niet waard.”

„Da's goed. Hier, ze zijn voor U.”

De directeur haalde twee briefjes van vijf en twintig uit z'n portemonnee en hij kreeg er voor in de plaats de handdoek en al. Hij dacht: Da's 'n goed koopje geweest. Zo iets kwam ik nog juist in m'n circus te kort. Ik heb al paarden en beesten die kunsten kunnen maken. Krachtpatsers die met gewichten werken. Kunstmakers die reuze-toeren ver-

richten aan de rekstok. En nou deze kereltjes er nog bij. Nee maar, ik heb nu 'n pracht-circus dat er zijn mag. Ik kan concurreren tegen het grootste in 't land.

Hij stapte met Puk en Muk naar binnen. Daar liet hij ze uit de handdoek. Nu vond hij de mannetjes nog wel tien keer zo leuk.

„Hoe heten jullie, baasjes?” vroeg hij vriendelijk.

„Ik heet Puk.”

„En ik ben Muk.”

„Puk, Muk, dat verschilt niet veel van mekaar. Maar jullie lijken ook zo sprekend. Je bent zeker broertjes?”

Puk en Muk knikten.

„Je hoeft helemaal niet bang te zijn hoor, ik zal je in 't minst geen kwaad doen. Je zult 't goed bij me hebben en je kunt nog geld verdienen ook. Kom maar mee.”

Puk en Muk gingen mee. Hun circusleven ging beginnen.

20. IN HET CIRCUS.

Puk en Muk waren erg bedroefd de eerste dagen dat ze in 't circus waren. Toch was de baas van 't circus zeer goed voor hen. Hij gaf hun lekker eten. Maar de kleintjes raakten 't nog niet aan.

De directeur dacht: dat zal wel overgaan. Over 'n paar

dagen zijn ze hier wel thuis en dan doen ze gewoon mee aan, net of ze hier al hun leven gewoond hebben.

Dat gebeurde ook, maar 't duurde langer dan de baas gedacht had.

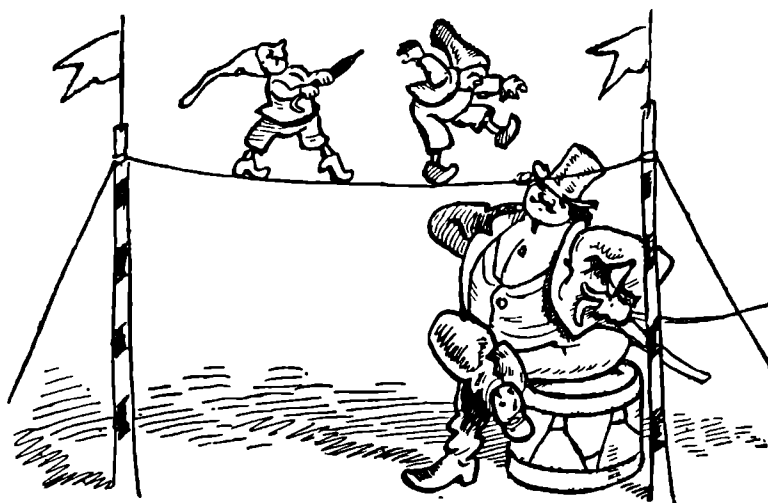
Puk en Muk moesten nu gaan leren. Ze moesten kunsten kunnen maken om later voorstelling mee te geven. Dat leren begon heel makkelijk, net als in school. De baas hield 'n grote hoepel 'n eindje van de grond, en daar moesten Puk

en Muk door springen, zonder de hoepel ook maar eventjes aan te raken.

Zo waren ze weer 'n keer aan 't leren en toen zei de directeur tegen Puk :

„Maar jongen, wanneer laat je nu je paraplu 'ns in de bak staan. Je hebt ze eeuwig en altijd bij je.”

„Ja meneer, anders kennen de mensen me niet. En met m'n paraplu kan ik alles. Die heeft ons al dikwijls goede

diensten bewezen, ik wou ze nog niet voor honderd gulden kwijt zijn.”

Elke dag oefenden de jongens met hun baas. 't Werd telkens en telkens al moeilijker. Puk en Muk schoten goed op. De directeur was zeer tevreden. Ze gingen nu iets leren wat erg moeilijk was. Ze moesten over 'n dunne draad lopen. Die draad was 'n eindje boven de grond gespannen. Telkens en telkens vielen Puk en Muk er af.

„Maar volhouden, jongens,” zei de baas, „dan komt 't wel.”
Puk en Muk hielden vol en leerden 't zo goed, dat ze op 't laatst echte koorddansers waren.

Nu waren ze ver genoeg om er mee voor den dag te komen in 't circus.

Ze waren nu in 'n ver land aangekomen. De baas noemde het Rusland, en Puk en Muk geloofden dat wel. In 'n stad van dat land bleef 't circus 'n hele week staan. 't Was 'n grote stad en de baas dacht daar veel geld te beuren.

Overall liet hij grote papieren aan de muren en palen plakken. Daar stond op :

CIRCUS BEDOTTI!	CIRCUS BEDOTTI!
Voor de eerste maal in deze stad.	
<i>Komt zien!</i>	<i>Komt zien!</i>
Optreden van de wereldberoemde dwergen	
PUK en MUK.	
Nog nooit zo iets gezien.	
Entree : 1e rang f 1.—	<i>De Directeur</i>
2e rang f 0,50	Rinaldo Bedotti.

't Werd gelezen heel de stad door, en druk besproken ook.

De eerste avond was 't al zeer druk. Puk en Muk hadden reuzesucces. Er werd geklapt dat de mensen hun handen pijn deden. Ze vonden die kereltjes ook enig, hoor. 't Was in die dagen alles Puk en Muk wat de klok sloeg.

En de laatste avond was 't zo druk, dat de directeur duizend angsten uitstond. Je kon over de hoofden lopen. Alles was bezet tot in de verste hoeken. Zenuwachtig liep de baas rond. Hij dacht: dadelijk zakt heel m'n tent in mekaar en dan krijgen wij de grootste ongelukken. Toch liep alles nog goed af.

Puk en Muk moesten zich nog wel 'n keer of drie laten zien, toen ze uitgespeeld waren.

Na afloop kwam er 'n heer naar den directeur. Die man zag er wel niet erg heer-achtig uit, maar 't was 'n rijke Russische heer. Dat kon je eigenlijk pas weten, als je z'n portemonnee 'ns had gezien.

„Meneer Bedotti, ik had U iets te vragen.”

„Tot uw dienst, meneer.”

„Ziet U, ik vind die Puk en Muk toch zo'n kwieke kereltjes. Zou ik die niet van U kunnen kopen?”

„Kopen? meneer, U begrijpt, Puk en Muk dat is juist mijn succes. Die trekken 't volk naar mijn circus.”

„Ja ja, ik begrijp alles. Maar ik zal ze goed betalen.” Hij haalde z'n geld voor den dag en liet Bedotti 'n briefje zien van 1000.

En meneer Bedotti rekende vlug: Gekocht voor vijftig, verkopen voor duizend, dat is 'n zoet winstje van negen honderd en vijftig pop. Daar had Bedotti toch wel zin in.

Hij boog heel diep en keek met begerige ogen naar 't briefje. „Als Puk en Muk er niets op tegen hebben, meneer, sta ik ze graag aan U af.”

Puk en Muk moesten komen. Ze hadden er niets op tegen om met dien man mee te gaan, want in 't circus waren ze 't al lang moe.

„Mooi, Puk en Muk, dat hoor ik graag. Nu zal ik me

eerst 'ns bekend maken. Ik heet Iwan Nicolawitsj, en ik ben een van de rijkste mannen uit heel Rusland."

Puk en Muk lachten, omdat ze dachten: die rijke meneer zal ons best kunnen helpen om weer naar Klaas Vaak terug te komen.

Puk en Muk namen afscheid van Rinaldo Bedotti. Die man had goed voor hen gezorgd. Ieder aan één hand van den Rus stapten ze naar buiten.

„Kom jongens, dan gaan we recht naar 't station. Ik woon

in deze stad niet, maar nog wel twintig uren hier vandaan.

Op straat werden ze nagekeken door de mensen.

„Hé, daar heb je Puk en Muk van 't circus. Ze gaan vertrekken."

De mensen wisten niet, dat ze nu geen Puk en Muk van 't circus meer waren. Ze waren Puk en Muk van Iwan Nicolawitsj.

In de trein reisden ze eerste klas. Die Rus kon het best betalen; hij had geld als water. Toen ze aan 't rijden waren, begon Iwan te vertellen. „Iwan dat betekent Jan, en witsj

dat betekent: de zoon van. Mijn vader heette Nicolaas en nou ben ik Nicolawitsj. Gesnapt?"

„O, dan heet U Jan Klaassen, maar dat op z'n Russisch," zei Puk.

„Precies, jij bent 'n verstandig baasje, dat je dat zo gauw gesnapt hebt."

En toen dacht Muk: ik ken ook Russisch. Ik heet Mukki Klaasvacowitsj. Daar zou hij Puk wel eens mee verrassen als ze met z'n tweeën maar 'ns alleen waren.

Toen ze lang, heel lang gespoord hadden, stapten ze eindelijk uit. Waar ze aankwamen, had 't gesneeuwd voor geweld.

„En nu zullen we 'ns naar huis gaan. Roebel, m'n koetsier komt ons hier afhalen met de slee."

Buiten stond vlak voor 't station 'n fijne slee, met twee paarden bespannen.

Roebel groette z'n heer heel beleefd en keek naar Puk en Muk of hij zeggen wou: wat moeten die twee hier. Vragen, dat paste natuurlijk niet en dat zou hij ook niet gewaagd hebben. Maar hij kwam 't toch wel te weten.

„Roebel, zie 'ns wat twee leuke knechtjes ik heb mee gebracht."

„Ja," zei Roebel, „en erg klein. Zulke klantjes heb ik van m'n leven nog niet gezien."

„Zo lopen er ook niet veel op de wereld. Daarom heb ik ze juist mee gebracht. Kom maar, jongens. Gaan jullie daar maar zitten naast mekaar. Dan kruip ik achter in de slee. Er is makkelijk plaats voor ons drie."

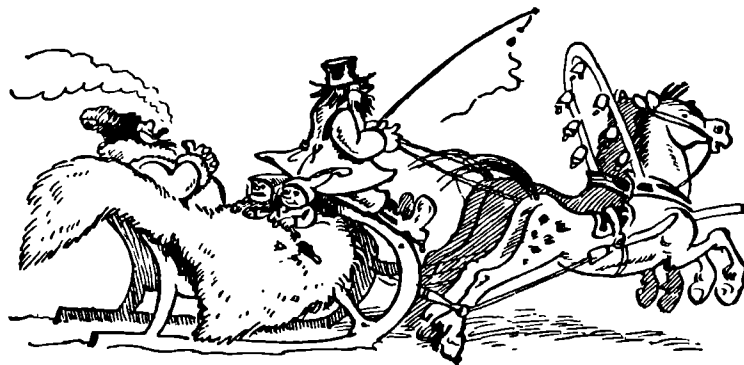
Puk en Muk zaten lekker warm onder 't grote berenvel vlak tegenover Iwan.

Roebel sprong op de bok.

„Vooruit, paardjes!"

En daar schoven ze over de mooie witte sneeuw. De belletjes rinkelden en klingelden. Wat was dat prettig rijden! In 'n rijtuig hadden Puk en Muk nog nooit gezeten, behalve op dat van de Postiljon. Maar dat kon zo heerlijk niet zijn dan op zo'n slee.

Roebel hield er de vaart goed in door z'n paarden maar telkens aan te vuren als ze wilden gaan vertragen.

¶ Nu en dan wisselde Iwan Nicolawitsj 'n woordje met Puk en Muk, en de overige tijd zat hij maar tegen hen te lachen.

Ze sloegen de grote weg af en reden de voortuin van 'n prachtige villa binnen. Dat was 't huis van dien rijken meneer. Je kon wel zien, dat hij 't geld voor 't pakken had, alles zag er even piekfijn uit.

En dat zou nu 't nieuwe huis worden van Puk en Muk. Wat zou dat 'n heerlijk leventje worden!

Iwan stapte binnen. Hij zette Puk en Muk in 'n zijkamer.

„Hier even wachten, jongens, ik kom je dadelijk halen.”

Meneer stapte binnen en groette z'n vrouw.

„Jekatrien, ik ben weer thuis.”

„Wees welkom, Iwan, wees welkom.”
„En nu heb ik iets voor je meegebracht! Vrouw, nu zul je nooit meer zeggen dat ik nooit iets meebreng als ik uit ga. Raad 'ns.”
„'n Nieuwe bontmantel?”
„Och nee vrouw, die heb je nog tien in de kast hangen.”
„'n Nieuwe hoed?”

„Maar vrouw, heel de zolder slingert vol hoeden.”
„'n Fijne broche van diamant?”
„Nee vrouwtje, je hebt van raden toch ook niet veel verstand. Wacht 'ns even, ik zal 't 'ns even laten zien.”
Hij ging Puk en Muk halen.
„Kijk 'ns hier, Jekatrien.”
„Och oooch! Iwan toch, hoe leuk! Wat 'n lieve kereltjes, en zijn die voor mij?”
„Ja, dat zijn onze knechtjes, voor jou en voor mij.”
„En hoe heten jullie?”
Puk en Muk gaven de vrouw 'n handje.

„Ik heet Puk, mevrouw.”

„Ik heet Muk, mevrouw.”

„Pukkie en Mukkie, en zo'n leuke namen ook al. Maar hoe zullen we die uit mekaar houden?”

„De dikste heet Muk, vrouw, en die met z'n paraplu is Puk. Zo onthou ik ze ook.”

Puk en Muk lachten. Die twee lui leken heel lieve mensen. Als dat zo bleef, zouden zij het wel rukken.

En als ze dan 'n tijdje lang goed knecht hadden gespeeld, dan zouden ze vragen of ze naar hun goeden oom Klaas mochten terugkeren en naar hun lieve broertjes.

21. BIJ DEN RUS.

De eerste dagen, ja de eerste weken ging alles op wiel-tjes. Iwan en Jekatrien waren één-lief-al-lief.

't Was heel de dag Pukkie-lief en Mukkie-zoet. Vooral de vrouw was gek met ze.

Puk en Muk lieten zich maar goed doen. Schoten er lekkere hapjes over, en dat was bijna dagelijks, dan waren die voor Puk en Muk. Ze mochten nogal 'ns 'n keer uit met de slee. Het enige wat ze te doen hadden was, de vrouw wat helpen in huis, of meneer een en ander {aangeven als hij aan 't werken was. 't Was eigenlijk geen werk. Tenminste niet voor flinke jongens, en dat waren Puk en Muk toch.

Dikwijls hadden ze helemaal niets te doen en dan konden ze praten naar hartelust.

„Er is één ding dat ik vreemd vind hier, Muk.”

„En dat is?”

„Dat die rijke lui hier geen meiden hebben. Geen meid voor de keuken en geen meid voor 't werk. Dat snap ik niet.”

„Daar heb ik zo nog niet aan gedacht, Puk. Maar nu je 't zegt, 't is gek ja. Voor de centen hoeven ze 't toch niet te laten. Ze zitten er warmpjes bij.”

Maar ze zouden gauw genoeg ondervinden, waarom Iwan en Jekatrien geen dienstmeiden hadden.

Puk en Muk begonnen zo stilletjes aan te merken, dat de twee niet zo lief meer voor hen waren. 't Was nu niet meer Pukkie en Mukkie voor en na, en „m'n lekkere stroopsol-daatjes” of „m'n kleine appelbollekes” of „m'n zoete room-hoorntjes,” maar : „Puk, doe jij dit 'ns! Muk, doe jij dat 'ns!”

Soms ging het er zo bars naar toe of ze 'n hond aanspraken.

Eens op 'n regenachtige dag was Iwan uit geweest. Hij had 'n grote wandeling gemaakt. Met zonneschijn was hij uitgetrokken en met regen thuisgekomen. Dat was voor hem niet zo heel erg, natte voeten kon hij toch niet krijgen. Z'n grote laarzen had hij winter en zomer aan, schoon weer of lelijk weer. Maar hij kreeg altijd kwade zin als 't regende. Dan moesten Puk en Muk maar uit de buurt blijven, dat wisten ze wel. Anders kregen ze hier 'n snauw en daar 'n douw.

Nu kwam Iwan met z'n slijklaarzen binnengestapt.

„Puk en Muk, hier!”

„Ja meneer. We zijn er zo.”

„We zijn er zo? Je moest er al zijn. Wel duivekater, wat mankeren jullie tegenwoordig? Is dat gehoorzamen? Je moest vliegen.”

Daar kwamen Puk en Muk aan, heel bedremmeld. Dat zou weer kermis worden. Ze zagen 't al aan dat knorrige gezicht van hun baas.

„Zo, ben je daar eindelijk en ten lange laatste? Je doet waarachtig net of jullie hier de bazen bent in huis. Maar dat ben ik, ik, Iwan Nicolawitsj, verstaan?? begrepen?? En jullie hebben hier niets te vertellen, sigarenpeukjes!

Daar sta je nu weer te suffen! Waarvoor heb ik je geroepen?”

„Dat hebt U...”

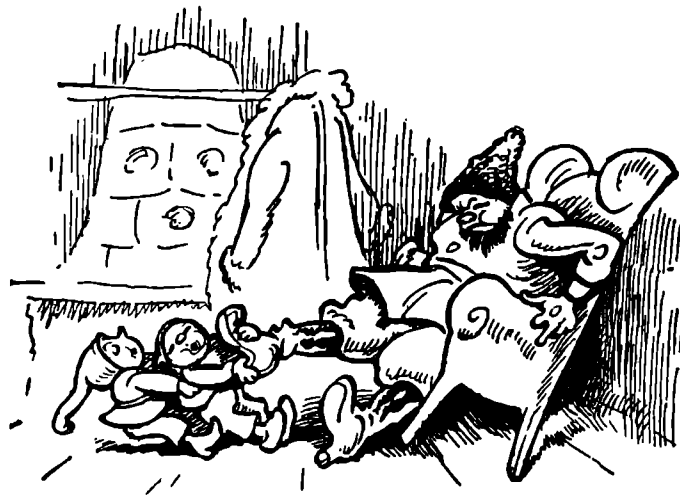
„Nog tegenspreken ook? vooruit! trek m'n laarzen uit. En 'n beetje vlug, sufferds!”

Iwan ging in de grote stoel zitten en gaf z'n rechtervoet aan.

Muk pakte de slijklaars aan en trok uit alle macht. Maar

er kwam geen beweging in de laars. Hij wou maar niet schuiven. Puk zag z'n broertje tobben en daar hij bang was voor 'n uitval van Iwan, ging hij Muk gauw mee helpen. En met z'n tweeën konden ze 't nog niet.

Dat de luie man 't zelf deed! Waarom moesten die twee mannetjes zich doodtrekken en bleef hij maar lui en vadsig op z'n stoel zitten?

„Allo! Komt er nog iets? ja of nee? En dat zijn nou twee koorddansers! Ze kunnen nog geen laars uittrekken.”

De baas ging met z'n stoel achterover hangen, hij zou 'n beetje mee helpen. Maar 't ging nog niet.

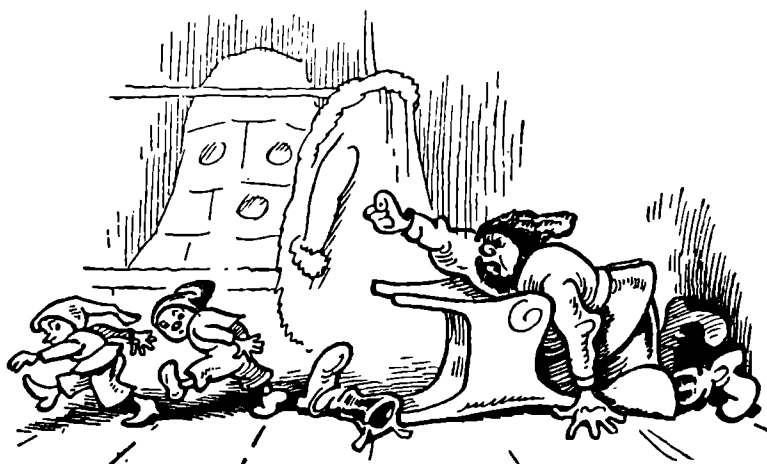
„Weliki-oestjoeg!” donderde Iwan opeens.

Dat zou wel 'n Russische vloek zijn, dachten ze, en ze schrokken zich bijna dood. En trekken als ze deden, trekken als paarden die met de zweep hebben gekregen.

Nu schoof de laars; het ging zelfs te goed, want Iwan schoof ook. Klets! daar lag hij achter z'n stoel.

O, o, wat ging de man te keer! Met gebalde vuist lag hij achter z'n stoel te schreeuwen en te roepen.

„Heb ik daar 'n briefje van duizend voor betaald, om me zo te laten behandelen. Ik wou dat ik nooit 'n cent voor jullie had uitgegeven. Je bent samen nog geen rooie duit waard. Maar ik zal je, daar kun je op aan!”

Puk en Muk wilden er stil van door trekken.

„Nee, niet gaan, deze laars ook nog uittrekken.”

Gelukkig ging het met deze laars beter. Maar straf zouden ze toch wel krijgen. Als Iwan kwaad was, dan was er geen huis mee te houden.

Toch zei hij die avond niets. Ze kregen niet de minste straf.

Waarschijnlijk zou meneer alles weer vergeten hebben,

als 'n paar dagen daarna weer niet iets was voorgevallen, wat nog veel erger was.

Jekatrien riep Puk en Muk in haar kamer.

„Jongens! Kom 'ns helpen.”

Had mevrouw nu al hulp nodig! 't Was nog zo vroeg in de morgen. Puk en Muk gingen er naar toe.

„Puk en Muk, je moet me van morgen 'ns flink helpen, want ik zit nog met 'n lastige karwei te houden. Ik moet m'n vlecht opnieuw opmaken. En als je me nu goed helpt, dan zal ik 't aan meneer vertellen. Hij is nog 'n klein beetje boos op jullie. Maar dan zul je wel weer goeie vrienden zijn.”

„En wat moeten we doen, mevrouw?”

„Kijk 'ns, nu maak ik eerst m'n vlecht los. Dat is 'n grote vlecht, hé, hij is meer dan 'n meter lang.”

„Ja,” knikten Puk en Muk, maar 't kon hun niets schelen al was die 'n kilometer lang geweest.

„Nu moeten jullie die vlecht 'ns schoon uit elkaar halen dat ik hem straks weer opnieuw kan opmaken. Ik ga hier zitten met m'n handspiegel, en jullie pakken den haarborstel maar. Die vlecht zit al meer dan veertien dagen in mekaar. Ik heb zo weinig tijd om m'n haren op te doen, maar als jullie me helpt, zijn we in 'n kwartiertje klaar.”

Puk en Muk zouden het wel doen. Daar zat niets anders op. Al ze gezegd hadden, we doen het niet, dan had je de poppen weer aan 't dansen gehad. Dan was meneer zelf er bij te pas gekomen, en dan waren ze misschien nooit meer goeie vrienden geworden.

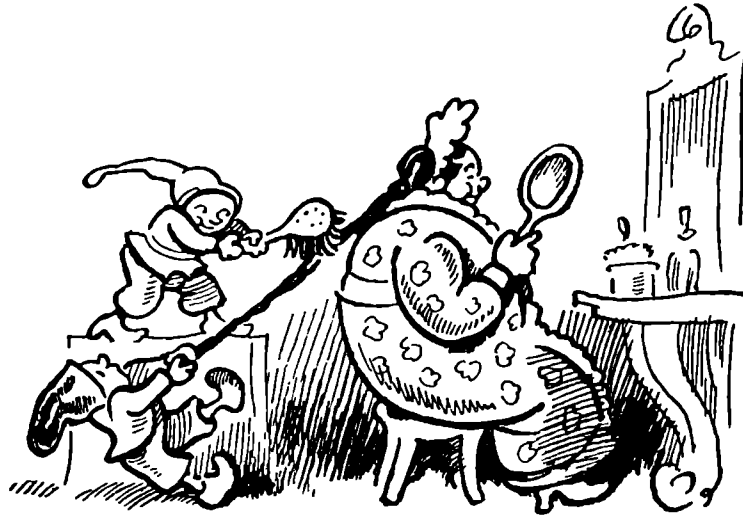
Maar dat haarvlechten was toch geen werk voor hen; daar zijn meisjeshanden voor nodig.

„Muk, jij houdt de staart vast.”

„Foei foei, jongens, niet onbeleefd zijn. Je moet zeggen, vlecht. 'n Koe heeft 'n staart.”

„Muk, jij houdt de vlecht vast. Goed strak houden, maar ook niet te hard trekken. 't Is geen koestaart.”

Toen stiet hij Muk even aan. Muk wou maar telkens in 'n lach schieten. Misschien wel om die koestaart waaraan hij moest trekken.

Puk klom boven op 'n koffer. De kapperszaak kon geopend worden. Ze waren nog wel dames-kappers.

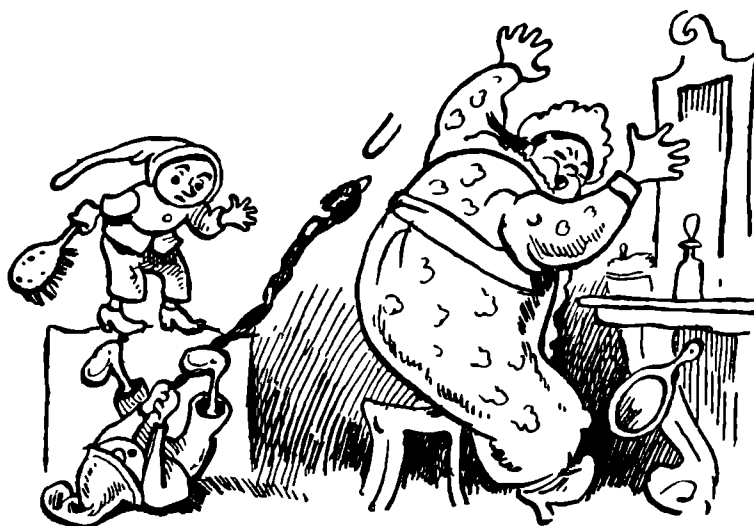
De vrouw zat maar in haar handspiegel te lachen, en zij moedigde de jongens zo nu en dan aan. De jongens deden 't buitengewoon zorgvuldig. Ze had niets geen last van trekken.

„Muk, nog 'n beetje harder trekken, jongen, anders blijft de vlecht niet strak.”

Muk ging nog wat schuiner hangen, en o wee! daar had

ej 't. De kleine man schoof uit en in heel z'n zwaarte hing hij aan de vlecht. Daar konden Jekatrien d'r haren niet tegen en opeens, daar brak de vlecht af bij 't hoofd. Ze liet 'n gil; haar handspiegel rolde over de vloer. Och och, wat was ze nu ongelukkig!

Puk stond verschrikt nog op z'n koffer. Muk lag op de

vloer met de vlecht in z'n hand. Die keek natuurlijk wel 'n beetje sip:

„Ik kan er niks aan doen, mevrouw,” zuchtte Muk.

„Niks aan doen? Waarom trek je dan zo hard? Ik heb je toch gezegd voorzichtig te zijn. Jullie kunt ook niks goed doen, akelige jongens! Maar ik zal er Iwan over spreken, die zal jullie wel anders leren.”

„Iwan! Iwan!” schreeuwde ze toen het hele huis door.

Meneer was zich aan 't klaar maken om te gaan wandelen. Op 't geroep van de vrouw, komt hij z'n kamer uit gestormd met nog maar één laars aan.

„Is er brand? Is er brand?”

„Nee man, iets veel erger, kijk maar 'ns hier. Die lieve jongetjes, die je van de grote reis hebt meegebracht, hebben m'n vlecht van 't hoofd getrokken Nu. moet ik voortaan voor schandaal lopen. 't Wordt hoog tijd, dunkt me, dat ze

'ns 'n flinke afstraffing krijgen, jou hebben ze bijna laten verongelukken, en nu dit weer. 't Wordt steeds maar schoner, 't zal nog zo lang duren dat wij beiden het leven er bij inschieten, en dan is 't te laat.”

Meneer Nicolawitsj had nog niets gezegd. Heel de tijd was de vrouw aan 't woord geweest. Maar gedacht had Iwan wel. En zich kwaad staan maken op die twee rakkers ook.

Daar had hij nu zoveel geld voor betaald en hij had ze in 't begin vertroeteld. Waren dat nu dankbare jongens?

Foei! Maar hij zou ze 't ééns en voor altijd afleren. Voor zulke luitjes hadden de Russen een land dat Siberië heette. Daar werden alle mensen naar toe gestuurd die men in Rusland zelf niet kon gebruiken.

Daar dacht Iwan ook aan. Ja, ja, hij zou ze naar Siberië laten brengen. Dan was hij er voor altijd af, en ze hadden 'n geduchte straf.

„Puk!! Muk!! jullie bent eerste vlegeltjes, meer kan ik er niet van zeggen. Maar 't is nu welletjes geweest. Wij zullen jullie morgen 'ns naar 'n verre kostschool brengen. Die kostschool heet Siberië, en daar gaan alle lui naar toe die thuis niet goed kunnen oppassen, zoals jullie. Daar is 't koud en daar moet gewerkt worden. Ik denk dat je gauw tam zult zijn. Wij willen niets meer van je weten. Kom vrouw, schrei nou niet meer om dat haar. Ik zal er wel 'n eindje aan laten maken.”

Iwan ging met Jekatrien weg, en Puk en Muk bleven alleen.

„Daar zitten we nou!”

„Ja, wat zou 't! Hebben wij dan iets kwaads gedaan?”

„Jij misschien? Ik niet, dat weet ik zeker.”

„Ik ook niet, Puk. Ik kon er niets aan doen dat ik uitschoof. Ik denk Puk, dat die staart niet echt is geweest.”

„Dat kon wel, Muk. We gaan nu bij hen weg. En ik heb er geen spijt van. De heer is maar 'n brompot en z'n vrouw niet minder. Nu snap ik waarom ze geen dienstbode hebben. Die zullen er net mee gestaan hebben als wij. De eerste weken alles koek-en-ei, en dan ruzie dag-in dag-uit.”

„Eerlijk gezegd, ben ik ook blij, Puk. Misschien komen we op deze manier nog ooit bij Klaas Vaak terug. Hier waren we niet meer los gekomen zonder ruzie, dat zie je nu wel.”

22. NAAR SIBERIË.

Siberië is 'n heel ver land.

Puk en Muk werden er naar toegebracht door 'n man met ruwe baard en snor. Hij noemde zich Schenkinski. Die kerel zat te paard met sabel, piek en karwats, maar Puk en Muk moesten lopen. Ze moesten hard lopen, want het paard mochten ze niet achter raken.

Wat hadden de jongens 'n bekijks. Groot en klein, arm en rijk, oud en jong, alles bleef staan.

„Och, och!” klaagden de mensen, „zo klein en zo slecht! Die kinderen tegenwoordig, 't is verschrikkelijk! Dat zijn zeker die twee die pas 'n moord hebben bedreven.”

Alles kon je op straat te horen krijgen. De een wist dit, de andere dat. Maar allemaal zeiden ze iets over de jongens.

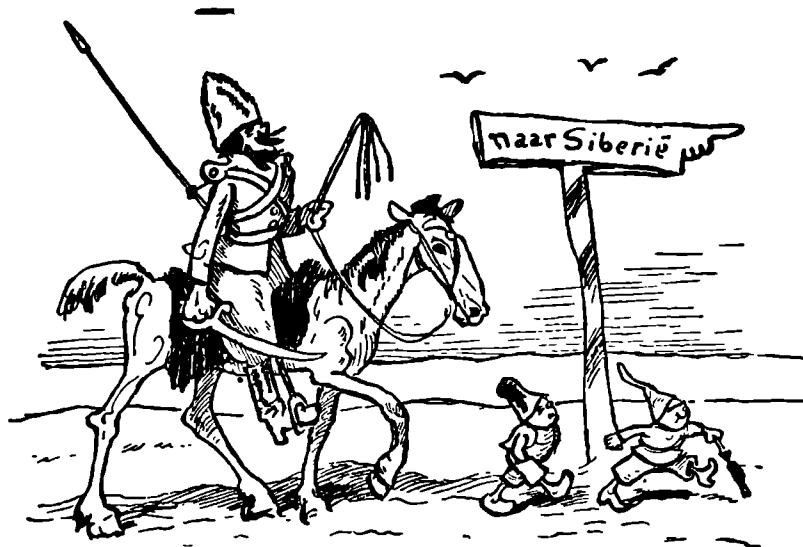
„Ik vind nog het ergste, dat die twee er zich helemaal niets van schijnen aan te trekken. Ze zetten nog 'n lachend gezicht. Maar dat zal er wel afgaan, als ze de kou van Siberië maar eens hebben gevoeld.”

Schenkinski hield zich heel waardig. Hij keek maar strak voor zich en dacht: de mensen zullen wel zeggen: die kan 't. Bij hem zullen ze niet ontsnappen.

Als ze door straten kwamen waar kinderen aan 't spelen waren, werden op verschillende plaatsen de kinderen binnen geroepen; die mochten zo iets schandelijks niet zien. Van binnen uit de huizen loerden overal ogen van achter de gordijntjes.

En Puk en Muk stapten maar. Ze deden net of ze er zich helemaal niets van aantrokken. Ze voelden ook helemaal niet, dat ze iets verkeerd gedaan hadden.

Toen ze in 't vrije veld kwamen, dacht Schenkinski: 't is nou wel geweest met dat deftig stappen. Hier komen we geen mensen meer tegen. En ik zou graag voor de avond bij 't eerste hotel zijn. Maar die twee kleine rakkers hebben zo'n verbazend korte beentjes. Als ze hard lopen, konden ze 't paard nog niet bijhouden als 't maar op 'n drafje gaat. Dat

zou me wat worden als 't paard zou galopperen. Daar moet ik iets op vinden.

Op 't paard zitten. Nee, nee, die twee kleine mormeltjes wilde hij niet bij zich hebben. Met een stevig touw vastbinden, dat was zo iets. Ja, ja, dan bleven ze vanzelf bij.

Hij trok aan de toom en 't paard stond stil. Schenkinski sprong van z'n ros.

Wat zou er nu gaan gebeuren?

Puk en Muk wachtten angstig af.

„We mogen er misschien wel op,” fluisterde Muk.

„Als 't maar waar is, Muk, ik geloof 't niet voor ik er op zit.”

„Kom 'ns hier jongens,” zei Schenkinski vriendelijk. „Dit touw zal ik bij jullie en bij mezelf om 't middel doen. Dan kunnen we mekaar niet verliezen. Wegen zijn hier bijna geen. Ieder loopt maar recht-toe-recht-aan. Dat zullen wij ook gaan doen.”

Eerst werd 't touw stevig om Muk z'n lijfje vast gemaakt. Hij lei er wel drie knopen op, dat 't toch zeker niet los zou gaan. Toen kwam Puk aan de beurt: één slag om 't lijf en 'n knoop er op. Ook al klaar. Het eind maakte Schenkinski aan z'n eigen riem vast.

„Ziezo, als we mekaar nu nog verliezen! En jongens, maar niet bang zijn. We zullen er dadelijk een vaart in zetten, dan komen we voor donker nog aan het eerste hotel. En 't paard kan er eten, snap je.” Maar eigenlijk had Schenkinski moeten zeggen: „Daar kan ik 'ns 'n flinke pot bier drinken, snap je.”

Puk en Muk snaptten dat heel best. Ze hadden al lang aan z'n rode neus gezien, dat hij goed van innemen was. Zeggen durfden ze 't niet. Ze waren bang van dien ruwen kerel, met z'n lans en karwats. Z'n sabel had hij nu weggestoken. Die had hij alleen maar voor den dag gehaald om 'm 'ns aan de mensen te laten zien.

Schenkinski ging weer te paard.

„Vooruit!” en hij trok aan de teugel.

Het paard ging weer stapvoets lopen, net als 't de hele tijd al gedaan had. Puk en Muk moesten flink aanstappen om

bij te houden. Maar dat ging niet vlug genoeg naar den man z'n zin. Dan had hij net zo goed die twee kleine bazen los kunnen laten lopen.

„Vooruit, knol!”

Het paard kreeg 'n paar trappen van de laarzen in de zij. 't Begon maar gauw op 'n drafje te lopen, want het was bang dat 't anders nog meer zou krijgen.

Schenkinski was met de galop niet tevreden. Hij bleef 't paard maar trappen. Toen dat niet genoeg hielp naar z'n zin

trok hij er met de karwats over. Onbarmhartig sloeg de woesteling z'n beest op kop en lijf. Het paard begon nu te hollen of 't razend was. Viervoets sprong het 't veld door.

En Puk en Muk?

Die gingen natuurlijk even vlug als 't paard. Arme kereltjes!

Zo gauw 't paard was gaan draven, struikelden ze voortdurend. Dan werden ze over de grond meegesleept, totdat ze weer op hun voeten te recht kwamen.

Maar toen 't ros was gaan hollen, bleef 't niet bij struikelen.

Hotsend en botsend werden ze toen meegetrokken. Soms gingen ze 'n heel eind mee door de lucht. Op hun angstgeschreeuw werd niet in 't minst gelet. Het paard bleef maar hollen, zolang Schenskinki bleef slaan.

Wat was dat 'n wrede man!

En die moest nu twee zulke kleine jongetjes wegbrengen naar 'n vèr, vèr, koud land. Voor straf omdat ze niets gedaan hadden.

Op 't laatst hielden Puk en Muk op met roepen en schreeuwen. Ze hadden al zo dikwijls gebotst en gestoten dat ze niet meer wisten of ze dood of levend waren.

Eindelijk was 't hotel in 't zicht.

In plaats van nu z'n paard wat te sparen en 'ns te denken aan die kleine Puk en Muk, begon Schenkinski nog woester en wreder te slaan. Hij moest en hij zou drinken hebben, bier! bier! en zo spoedig mogelijk.

De baas van 't hotel had de paardenhoeven gehoord, al op verre afstand. In dat land was 't altijd heel stil. Mensen woonden er slechts hier en daar, omdat 't geen mooi land was. 't Was er bijna 'n heel jaar winter met sneeuw en ijs. Dieren waren er bijna niet, omdat er zo goed als niets groeide.

De hotelhouder was maar niet gaan kijken. Hij wist, dat alle reizigers bij hem aankwamen, ruiters en voetgangers. Ze rustten allemaal 'ns graag uit. Deze ruiter zou ook wel aanleggen, maar 't kon nog best tien minuten duren eer dat paard er was. Hij had dus nog tijd genoeg om onder in de kelder te gaan werken. Hij zou vast bier klaar zetten. 'n Hotelhouder moet zijn gasten vlug en net bedienen.

't Was me 't hotel wel. 'n Krot van balken en planken, nog te laag voor mensenwoning. Maar boven de deur hing 'n plank, waarop met grote letters stond: Hotel.

Als de baas zelf z'n plankenkeet hotel noemt, dan zullen we dat maar geloven.

Boem!! Boem!!

Wat is dat? Zou die ruiter nu al gearriveerd zijn? Dat kan toch onmogelijk!

Boem! Boem! „Volk! Volk!”

„Is hier in die keet niemand thuis?!”

Lieve hemel, wat gaat die man te keer! 't Schijnt 'n rare gast te zijn.

De baas komt uit de kelder met afgetapt bier.

Boem! Boem! „Is me dat hier 'n inrichting! En dat noemen ze dan nog wel hotel. Volk! Volk!”

„Ja meneer,” roept de hotelhouder terug. „Hier ben ik al. Ik was onder in de kelder. U moet mij niet kwalijk nemen.”

„Wat kan mij dat schelen. Geef mij gauw 'n karaf bier. Ik sterf van dorst.”

„Ik zal u aanstonds helpen meneer.”

Schenkinski had Puk en Muk goed vast gebonden. Je kon nooit weten, misschien trokken die kleine ratten er anders tussen uit.

Och arm, Puk en Muk. Ze keken net of ze maar half leefden. Van dat schokken en botsen was heel hun kleine lijfje door mekaar gerommeld. Ze waren zo misselijk als iets. En nu dacht die Schenkinski nog, dat ze er vandoor zouden trekken.

Bons, bons, sloegen z'n vuisten weer op de ruw-houten tafel.

„Moet dat bier soms nog gemaakt worden? M'n paard kan maar dadelijk aan de gang. Hier wordt voor de beesten beter gezorgd dan voor de mensen. 'n Fijn hotel, dat moet ik zeggen.”

En hij begon weer te bonzen.

„Asjeblief meneer. Heerlijk bier, zoals je 't uren in de omtrek geen vindt.”

„Dat kun je gemakkelijk zeggen baas: uren in de omtrek staan hier geen huizen; dan vind j'ook zeker geen beter bier.”

„Zeker op weg met twee bandieten?”

„Dat zijn *mijn* zaken, hotelhouder! Dat gaat jou niks aan,” zei Schenkinski, en hij schonk 'n glas in.

't Smaakt heerlijk.

Bah, wat 'n brutale man, dacht de baas van 't hotel en hij draaide zich om.

Had hij zich niet omgedraaid, dan zou hij gezien hebben, dat Puk en Muk druk bezig waren mekaar te verlossen. Toch had hij wel iets gezien, maar wou niets laten merken.

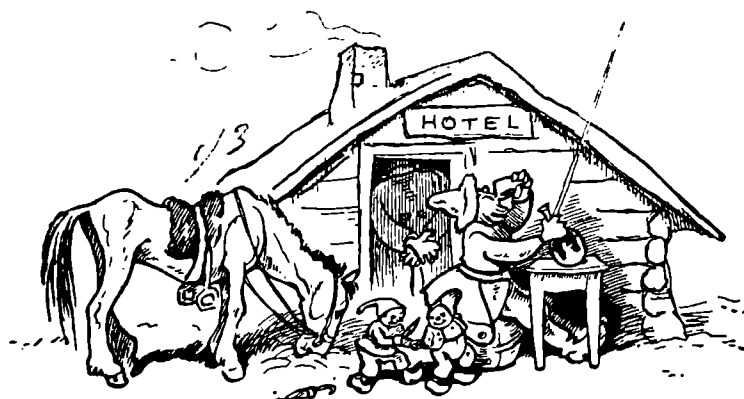
Toen Puk zag, dat Schenkinski zo gulzig begon te drinken 't ene glas na 't andere, toen dacht hij: nu moet ik de kans waarnemen.

„Muk,” fluisterde hij, „kijk nou niet meer zo lelijk. We moeten er van tussen door. Wat zal dat anders dadelijk met dien dronkelap worden. Ik heb goeie hoop!”

Hoop doet leven!

Dat kon je bij Muk wel zien. Zo gauw hij van weglopen hoorde, keek hij weer heel vriendelijk, net of hij niet gehotst en gebotst had onderweg.

„Wat wil je, Puk?”

„Ik wil los. 't Schuift al 'n beetje,” zei Puk terwijl hij zijn handjes wrong.

Schenkinski had in de haast de knoop om Puk z'n handen niet heel vast gelegd.

„Er uit! Ik ben al vrij. Nu jij Muk. Hou je nu kalm, jongen. Laat vooral niets merken aan dien drinker.”

Puk keek 'ns naar de deur. Daar stond de hotelbaas nog, met z'n rug naar hen toe.

Zou die misschien expres zo gaan staan om toch maar

niets te zien. 't Leek wel 'n goede man. Kijk, de hand nam iets uit de zak.

Puk hield den man met 'n paar schuine ogen in de gaten.

Nu stond de man nog steeds met z'n rug naar hen toe, maar nu had hij 'n geopend mes in z'n hand. Puk snapte dat dadelijk. Hij ging het mes er uit nemen, en de man deed net of er niets gebeurde.

Nu was ook Muk gauw verlost.

23. GEVLUCHT.

Schenkinski zag niemendal van al wat er achter z'n rug gebeurde. Hij had 't maar te druk met inschenken en leegdrinken. Hij dronk de hele karaf leeg tot de laatste druppel toe.

En toen... plof daar rolde hij van z'n tonnetje af, met 'n smak op de grond.

Puk en Muk schrokken hevig. Het paard keek er nog wel angstig van op.

Alleen de baas van 't hotel deed net of hij niets merkte.

„Hetzelfde wat ik gedacht had,” zei hij tegen Puk en Muk.

„Die man zei straks, dat hier voor de beesten beter werd gezorgd dan voor de mensen. Maar de beesten zijn ook wijzer dan hij. Dat paard daar eet en drinkt zoveel 't nodig heeft, en daarmee uit. Maar hij... jongens. jongens, nu zie je hoe verschrikkelijk het is. Daar ligt de dronkaard, bah! En toch moeten we er medelijden mee hebben. Dat die man niet wijzer is.”

„Ik durf niet met hem mee!” klaagde Puk.

„En ik ook niet!”

„Als ik jullie was, dan ging ik ook niet met hem mee. Jullie lijken me geen slechte jongens, Waarvoor wor je naar Siberië gebracht? Heb je zo'n slechte streken uitgehaald?”

Toen vertelden ze alles eerlijk aan dien man. En die vond ook, dat ze zo'n grote straf niet verdiend hadden voor iets waar ze niets aan konden doen.

„Ga maar rechtsomkeer.”

„Jamaar, als nu Schenkinski wakker wordt, dan haalt hij

ons gemakkelijk in. Wij hebben maar korte beentjes. Waar wij 'n dag op lopen, dat doet zo'n man in 'n goed uur."

„Wees nu wijs en neem er vier andere benen bij."

Puk en Muk moesten er om lachen.

„Ja, daar hoef je niet om te lachen. 'n Paard heeft toch vier poten."

„Mooi, mooi, dat is fijn. We zullen op 't paard terug gaan. Met dien dronkenlap willen we niet meer mee. Wil U ons er dan op zetten?"

„Jongens, ik help jullie niets. Ik ga in m'n huis, en zie niets van al wat jullie doet. Alleen zeg ik je: 'n paard heeft 'n staart."

Dat begrepen Puk en Muk. Wat was dat 'n goede man! En zo wijs! Hij hielp ze, en hij hielp ze toch niet.

't Paard was weer aan 't eten gegaan.

Puk ging 'ns bij de staart kijken, nam die vast, en toen, tjoep... tjoep, naar boven. Muk volgde z'n voorbeeld. Klimmen dat konden ze goed; in bomen klimmen en op paarden klimmen, dat was voor hen hetzelfde.

't Paard keek 'ns om.

Wat is daar achter te doen, dacht 't brave dier. Maar omdat hem geen pijn werd gedaan, bleef het heel rustig.

„Zeg Muk, ga jij nu voorop zitten. Dan kun jij de teugel vasthouden. Ik kan niet goed uit de weg met m'n paraplu.”

„Ha, ha, ik mag rijden. Nu zul je eens wat zien, Puk.”

Toen 't paard aan de toom voelde trekken, hield 't op met eten.

Muk liet z'n rijkunst al dadelijk zien. Hij liet 't paard om-draaien, met z'n kop naar de kant van waar 't gekomen was.

't Beest hinnikte van blijdschap. 't Ging ook liever naar huis, dan nog verder dat armoedig land in, waar nog bijna geen gras langs de weg groeide.

„Toe maar lief paardje. Je hebt nu weer 'ns lekker gegeten, je zult ook wel goed kunnen lopen. Vooruit kleppertje.”

't Paard kon z'n oren bijna niet geloven. Anders hoorde het niets dan „jij knol, loop harder, ju!” of „ho, magere scharminkel”, en nu niets dan lieve woordjes, en zacht kloppen op z'n hals. Geen wonder dan ook, dat 't goed liep. Het zette z'n beste beentje voor en liep in galop van die plaats vandaan.

Daar kwam de baas van 't hotel buiten gestormd. Hij schudde den dronkaard goed door mekaar, en riep:

„Man, man, zie je dan niet dat ze er vandoor trekken, die twee bandieten.”

„Wat?” zei Schenkinski slaperig.

„Ze zijn er vandoor!”

„Wie?”

„Die twee kleine rakkers, die aan dat touw zaten.”

Nu was 't net of hij 't begreep. Hij zette zijn ogen wijd open, nam de grote lans en wilde Puk en Muk na zetten.

„Hier jullie!“ hoorden ze hem nog roepen.
Waggelend kwam hij aanlopen en zwaaide vervaarlijk met z'n lans.
Achter z'n rug stond de baas van 't hotel tegen Puk en Muk te zwaaien.
Puk zwaaide met z'n paraplu terug.
Dat zag Schenkinski, en die dacht: nu lachen die twee bandieten me nog uit ook, maar ik zal ze. Maar hij zou niets

want hij struikelde, en hij lag plof... languit op de grond.
Hij had Puk en Muk toch nooit gekregen.
Toen 's avonds Schenkinski weer wat bekomen was, zei hij tegen den hotelbaas:
„'t Is 'n paard van Iwan Nicolawitsj. Ik zou honderd gulden van dien man krijgen, als ik Puk en Muk naar Siberië

bracht. Maar, ik zou ze pas ontvangen, als ik het paard weer terug bracht. Maar nu ben ik het paard kwijt en ook de honderd gulden. 't Is m'n eigen schuld."

„Ik kan er tenminste niets aan doen," zei de hotelhouder.

„Ik was in m'n huis, toen ik het paard hoorde weglopen en toen heb ik je dadelijk gewaarschuwd."

't Paard met Puk en Muk er op bleef maar lopen, uren aan 'n stuk. 't Beest was ook zo blij dat 't weer naar huis kon. En dan die lieve ruitertjes. Ze wogen bijna niets, en moedigden aan met zoete woordjes. Geen kletsen met de karwats gelijk die wrede man dat deed.

Maar wat werd de lucht donker en ze was zo dik.

„We zullen gauw avond hebben," zei Muk. „Kijk 'ns wat 't donker wordt."

„Zo laat is 't nog niet, Muk, dat we nu al avond krijgen. Ik verwacht iets anders. Ik denk dat 't zal gaan sneeuwen. Als we thuis waren, zou ik roepen: hoeraaaa! Dan konden we ravotten met de broertjes en mekaar inzepen en tuimelen en sneeuwballen gooien. Maar op 't ogenblik had ik toch liever dat er geen vlokje viel."

„Daar heb je ze al, Puk."

En 't waren geen vlokjes, maar vlokken. 't Was echte Siberische sneeuw, vlokken groter dan rijksdaalders.

„Voor ons is 't zo erg niet, maar voor ons arm paardje."

Puk stak de paraplu op. Nu kon het vlokken sneeuwen als pannekoeken, zij met twee zouden er niet van nat worden.

't Paard hield zich goed.

't Was wel hard werken voor 'm, vooral toen er al 'n dikke laag sneeuw lag. Hij zakte telkens 'n heel eind met z'n poten weg. Aan galopperen was nu niet te denken. 't Was al mooi, dat het zo goed stapvoets ging. Daar waren Puk en

Muk ook al heel blij mee. Ze zouden 't dapper dier niet dood-jagen.

't Kwam heel goed voor hen uit, dat de sneeuwbus juist de kant uitging waar zij vandaan kwamen. Zo raakte ze er 't gauwste uit.

Waar ze nu kwamen, lag de sneeuw niet zo dik. Het paardje kon er weer 'n vaartje in zetten. Dat deed 't zelf het liefst en daar waren Puk en Muk ook het blijste mee.

„Hoe lang zou 't paard kunnen lopen, Puk?”

„Nu vraag maar toe. We zitten voor de eerste keer te paard. En je zult wel lang ruiter moeten zijn om dat te weten.

Ik denk, dat hij zelf wel zal ophouden als hij moe wordt. Slaag krijgt hij van ons niet, dat zal hij nu wel weten. Maar we hebben nog lang niet zo ver gereden als toen we deze kant uitgingen. Schenkinski heeft ook geen enkele keer onderweg gewacht, behalve dan toen hij ons aan 't touw bond, de valserik.”

„Zouden wij dan ineens, recht naar huis kunnen rijden?”

„Dat weet ik ook niet. Je moest eerst weten of we wel

dezelfde weg hebben als daar straks. Met die vervelende sneeuw kun je nergens sporen zien. Maar dit is zeker: We gaan de andere kant uit als toen we hier naar toe kwamen.

We hoeven ook niet zo precies op 't zelfde plaatsje uit te komen. Dat zou zelfs heel verkeerd zijn. De mensen die ons hebben zien vertrekken, zouden ons ook zien terugkomen. Die mensen denken van ons, dat we heel slechte jongens zijn, dieven of moordenaars of zo iets. En als ze ons dan zagen zouden ze zeggen: Die twee luitjes hebben den armen man vermoord. Misschien zouden we dan weer worden teruggestuurd, en nog erger gestraft, omdat we weer niets gedaan hebben."

„Dat heb je wijs uitgeprakkezeerd, Puk. We zullen 't paard dan maar laten lopen waar 't wil."

Zo zaten Puk en Muk op hun ros te praten.

De paraplu was dicht, want er viel geen vlokje meer. Toen merkten ze al gauw, dat ze op een plaats waren aangekomen, die ze helemaal niet terugkenden. Ze stonden voor 'n brede greppel, 'n slootje, maar 'n droog slootje, want er lag 'n kist in, en bij die kist 'n geweer'

„Hier zijn we toch zeker niet geweest Puk, want hier is 'n sloot."

„Dat zegt nog niets, Muk, dat zegt nog niets. 't Paard kan hier best overgesprongen zijn, toen wij zo hotsend en botsend werden meegetrokken. Zo'n slootje springt een paard makkelijk over. Maar dat geeft nou allemaal niets, dat we er wel of dat we er niet zijn geweest. Daar staat 'n kist met 'n geweer. Hier zijn dus mensen geweest, zeker één man, want er is één geweer. Er zijn nergens voetstappen te zien dus die man is weggegaan voor de sneeuwbuï kwam."

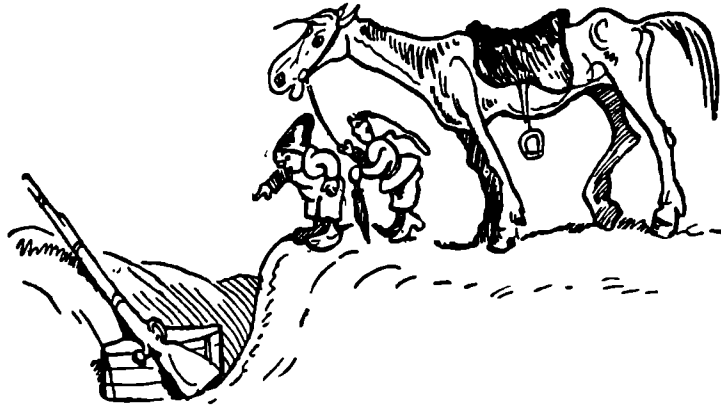
„Puk, wat ben jij geleerd!"

„Jij hebt toch ook verstand, Muk.”

„'n Klein beetje wel. Maar ik zal 'ns gaan kijken. Misschien ligt er wel iets in de kist,”

Ze lieten zich langs 't paard naar beneden glijden. Op de rand van de sloot gingen ze naar de kist en 't geweer staan kijken.

„Zie je iets?”

Muk sprong 't slootje in.

„Er ligt wat afval van eten in, da's alles.”

Muk begon aan de kist te trekken en te sjouwen.

„Wat wil je nou, Muk?”

„Wat ik wil? Ik wil die kist naar boven hebben.”

„Waarvoor? Ga je toch niet moe maken voor niets.”

„Ik maak me niet moe voor niets, dat zul je dadelijk wel zien.”

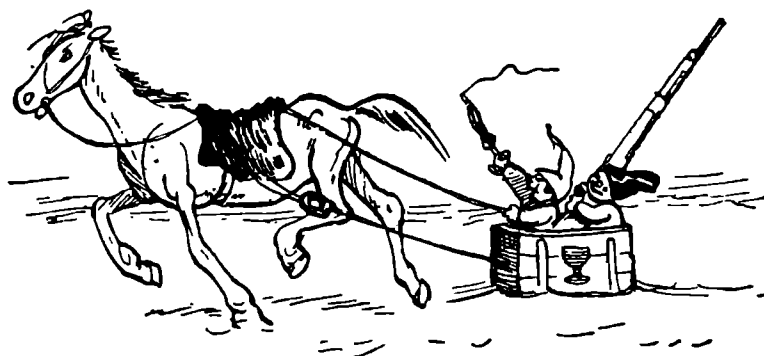
24. WIE ZIJN DAT ?

Maar wat wil je toch broer?"

„Kom maar even meehelpen. Laat 't paard maar alleen staan; dat trouwe beest loopt niet weg.”

Zonder te weten waarvoor 't goed was, ging Puk z'n broertje helpen. De kist was gelukkig leeg, anders waren ze er ook nooit mee boven gekomen.

„Je wilt zeker de kist uit elkaar slaan en dan 'n vuurtje aanleggen.”

„Daar straks dee je net of je veel verstand hebt, Puk, en nu praat je zo dom. Wie gaat er nou 'n vuurtje aanleggen van nat hout. Nee Puk, de kist blijft heel. Snap je nu nog niet wat ik wil?"

„Eerlijk gezegd, nee Muk, ik begrijp niet wat je wilt beginnen.”

„Dat wordt onze slee, Puk. We hebben al lang genoeg ruiters gespeeld. We zullen nu 'n sleetocht maken. Dat geweer

komt ons ook goed van pas. Je weet nooit wat we onderweg nog kunnen tegenkomen.”

Toen lachten ze samen luidop, om dat heerlijke idee van Muk.

't Paard keek ook al 'ns nieuwsgierig, wat ze nu weer uitgeprakkezeerd hadden. Dat zou hij gauw genoeg weten. De kist werd achter 't paard geplaatst en toen met 'n touw aan de stijbeugels vastgemaakt.

„Puk, neem plaats in onze slee!”

„Ja Muk; zal ik nu maar koetsier zijn? Jij hebt straks heel de tijd al gereden. Ik heb geen last meer van de paraplu. Daar kan ik zelfs een zweep van maken. Jij kunt toch niet uit de weg met je geweer.”

„Mij allemaal goed, Puk, als je maar zorgt, dat je onze goede klepper niet met de zweep slaat.”

„Zal ik voor zorgen, Muk.”

Muk ging ook in 't kistje zitten. Heel veel plaats schoot er niet meer over. Dat was goed, dan zouden ze zeker niet door mekaar geschokt worden, als de slee zo nu en dan 'n stootje kreeg.

„Ju paardje, met je vlassen staartje.”

Blij schudde 't paard met z'n kop en trok aan. Dat waren pas goeie baasjes, die zeiden nog iets van je staart ook. Daar liep je met plezier voor.

Wat schoof die slee heerlijk.

Jammer, dat er zo weinig te zien was in dat land. Alles maar sneeuw links en rechts. Nergens bomen. Zo ging het nog wel 'n uur aan 'n stuk.

Vooruit kijken konden ze niet. 't Paard was zo groot en zij zaten zo laag. Daarom waren ze, vóór ze er erg in hadden, dicht bij 'n tent gekomen, 'n soldatentent.

Puk hield 't paard in. Zou 't niet gevaarlijk worden. Wie zouden er onder die tent zijn?

„Muk, wat doen we ermee?”

„Waarmee?”

„Ik bedoel: zullen we langs die tent gaan, of zullen we die kant uitrijden dat ze ons niet zien.”

„O! Laat ons er naar toe rijden. Ik denk dat er soldaten onder liggen. Die zullen ons toch niet opeten!”

„Nee, dat wel niet. Maar als ze ons 'ns terug sturen van waar we gekomen zijn, wat dan?”

„Dan doen we 't niet, Puk. Maar dat geloof ik niet dat de soldaten dat doen zullen. Wij zijn er niet door de soldaten naar toe gebracht, maar door dien wreden man, Schenkinski. Dan weten de soldaten toch niet dat we gevlucht zijn.”

„Dat is ook zo, Muk. We zullen er dan maar op af gaan.”

„Ja!” riep Muk, net als 'n heer die z'n koetsier beveelt. De slee zette zich weer in beweging.

Bij de tent hield 't paard stil en de twee reizigers stapten uit hun slee. Ze gingen beiden naar de ingang van de tent. Muk met z'n geweer.

„Volk! Volk!”

Geen antwoord.

„Volk! Volk!” riepen ze wat harder.

Weer geen antwoord. 't Bleef doodstil. Ze gingen wat dichterbij, keken 'ns goed in de tent, en zagen toen dat die helemaal verlaten was.

„Daar zijn wij nou bang voor geweest,” zei Puk lachend.

„Wij? Wij? Jij toch maar alleen, geloof ik. Ik heb ten minste geen seconde schrik gehad.”

Ze gingen 'ns helemaal de tent in. Eten was er nog in overvloed. Ze liepen daarna 'ns rond de tent. Nergens iets

te zien. Geen spoor of teken van mensen. Achter de tent vonden ze nog 'n partij ondergesneeuwd hooi.

„Dit is goed voor ons paard.”

„'t Zal lekker koud zijn, Muk.”

„Ja, 'n beetje koud wel. Maar nu heeft het eten en drinken tegelijk. Wat kun je nog makkelijker hebben?”

Muk ging het paard dadelijk halen. En ja, het beest had trek in 't hooi. Als 't nou dadelijk nog 'n half brood kreeg, dan kon het er tegen.

Muk snuffelde rond in de tent. Daar vond hij 'n paar broden zo maar tegen de grond. Dat zou 't paardebroomd wel zijn. Die kijken zo fijn niet, al zit er 'n korreltje zand aan. Zand schuurt de maag. Muk nam 'n half brood mee en sneed het aan stukken.

Zo'n heerlijk maaltje had 't paard in lange tijd niet meer gehad. Wat gingen z'n kaken blij over mekaar, net of ze zeiden: dank je Muk! dank je Muk!

„En morgenvroeg krijg je weer 'n half, hoor!”

't Paard ging nog wat hooi eten. Het moest zijn maag vol hebben, anders kon hij van nacht niet slapen.

Puk was binnen aan 't rommelen en zoeken.

Zij tweeën moesten toch ook eten.

„Wat eet jij 't liefst, Muk?”

„Worstenbroodjes, pannenkoeken en taartjes.”

„Dan moet je maar zien dat je ze krijgt. Ik bedoel nou, wat heb je 't liefst : boterhammen, of pap, of 'n lekker soepke?”

„Dan pap, als je er dan maar goed suiker in doet.”

'n Grote pot werd uit de tent gesjouwd. Muk maakte van droog hout 'n vuurtje, vlak voor de ingang, terwijl Puk de spullen bij mekaar zocht, waar de pap van gemaakt moest worden. Hij kon alles vinden behalve de suiker, en daar had 't Muk juist het meest op. Alles ging de ketel in en die werd op 't vuur gezet.

Puk zou voor 'n lekker hapje zorgen, als Muk het vuur aan hield.

't Begon al dadelijk te pruttelen in de pot en de wasem sloeg al op. 'n Grote lepel kon Puk nergens gevonden krijgen, en de pap moest toch geroerd worden. Dan maar ... vooruit, dan maar met de paraplu roeren. Ook nu weer bracht de paraplu uitkomst.

Terwijl hij aan 't roeren was, zei Puk :

„'t Is toch maar goed, dat we bij Iwan Nicolawitsj en Jekatrien knechtjes zijn geweest. Hoe zouden we anders ooit hebben leren koken?”

„Ja maar, als we er nooit waren geweest Puk, dan hadden we waarschijnlijk nooit hoeven te koken. Dan waren we nooit hier geweest. Die lui zijn eigenlijk de schuld dat we zo ongelukkig zijn.

„Zó ongelukkig zijn we toch niet, Muk. 't Gaat tot nog toe

heel goed. Als we maar ooit bij Klaas Vaak terug komen, dan vind ik 't allemaal best."

„Puk, als je over den duivel praat, zie je z'n staart. Ik zou er m'n geweer om durven verwedden, als daar ginds die twee lieve mensen niet aankomen."

„Wie?"

„Wel, Iwan Nicolawitsj met z'n vrouw Jekatrien, of anders gezegd op z'n Hollands: Jan Klaassen en Katrijn."

„Maar Muk, wat krijg je nu in je hoofd?"

„Kom dan zelf hier op 't kistje staan, dan zul je 't zien."

Puk ging ook op 't kistje staan.

„Ja, ik geloof dat 't misschien toch wel zou kunnen zijn, dat dat Iwan en Jekatrien waren."

„Ik weet 't bijna zeker, Puk. Hoe dichter ze komen, hoe meer ze er op lijken."

„En als ze 't nu zijn, Muk, wat doen we dan?"

„Ja, wat dan?"

„We zullen eerst 'ns vragen wat ze hier komen doen."

„Misschien komen ze ons wel zoeken. Ze zullen spijt hebben, dat ze ons zo streng hebben gestraft, al hadden we niets gedaan."

„Dat kun je begrijpen, Muk. Nee man, daar geloof ik niets van. Zo'n twee akelige brompotten! Maar we laten ze geen baas meer over ons spelen, dat in geen geval."

't Waren werkelijk Iwan met z'n vrouw. Ze kwamen op de tent af, omdat ze niet wisten waarheen. In die tent was leven, wat ze hadden van verre de rook al zien opstijgen.

Muk sprong op de kist met z'n groot soldatengeweer.

„Halt! Werda?"

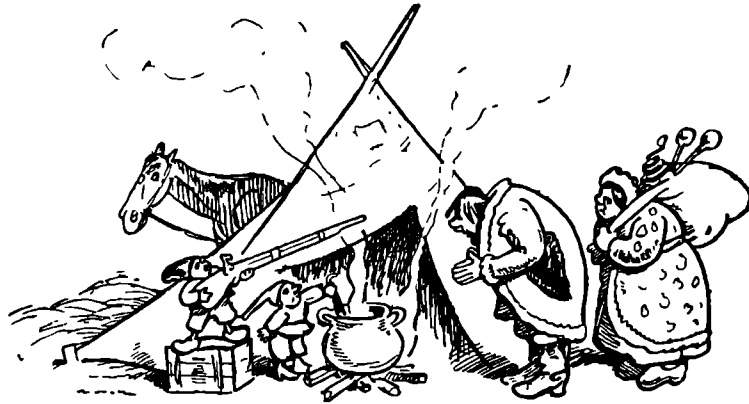
„Twee arme tobbers, die geen weg weten, en die scheel kijken van kou en honger."

„Iwan, Iwan, 't zijn Puk en Muk, zie je dat dan niet.”

En voor Iwan 't in de gaten had, lag z'n vrouw op de knieën voor Puk en Muk.

„Vergiffenis, lieve Pukkie! Vergiffenis, lieve Mukkie! O, we hebben er zo'n spijt van dat 't allemaal gebeurd is. Zo iets zal ons nooit meer overkomen.”

En Iwan stond ook al met de berenmuts onder de arm te

stamelen van „Pukkie” en „Mukkie” en „spijt hebben” en zo al meer.

Puk en Muk dachten: Nu is 't weer: Pukkie en Mukkie. Ze hebben ons zeker weer nodig. Als we ze nou laten lopen, dan voelen ze dat ze ons zo slecht behandeld hebben.

Maar zo iets konden Puk en Muk niet doen.

Toen zei Puk: „Nu vooruit, we zullen dan maar doen net of er niets gebeurd is en alles proberen te vergeten. Maar we zijn jullie Puk en Muk niet meer.”

„Ja da's goed, jongens,” zei Iwan, „als we hier maar wat uit mogen rusten.”

„Kom maar binnen.

De twee stapten binnen, gevolgd door Puk en Muk.

„Je blijft zeker dadeluk mee eten, Iwan en Jekatrien?”

„Asjeblief jongens, als 't mag, heel graag!”

„Ja, er is pap genoeg, en anders gooien w'er wel wat sneeuw bij; dat wordt vanzelf pap.”

„Dat heb je nog van mij geleerd, Pukkie, pap koken, weet je nog wel.”

„Ja, ja, en je zult straks wel merken dat ik het nog kan. Misschien smaakt ze wel 'n beetje naar de paraplu, want ik had niets anders dan de paraplu om door de pap te roeren. En roeren moet je toch, hé Jekatrien?”

„Ja,” knikte de vrouw en ze dacht aan de paraplu-smaak.

Iwan gaf daar niets om. Als die maar iets in 't lijf kreeg, want nu was hij misselijk van de honger.

Nu en dan ging Puk nog 'ns naar z'n pap zien. Maar hij vergat 't helemaal, toen Iwan z'n geschiedenis ging vertellen.

25. WEER GOEDE VRIENDEN.

Hoe komen jullie eigenlijk hier, Puk en Muk?"

„Dat kon ik jou ook vragen, Iwan, hoe kom jij hier met je vrouw. Ben je met de slee verongelukt onderweg en nu het spoor kwijtgeraakt?"

„Was 't maar waar! 't Is veel slimmer. Ik zal je 't wel 'ns vertellen.

Ik had jullie laten wegbrengen door dien wreden man Schenkinski. Die zou van mij honderd gulden krijgen als hij jullie naar Siberië bracht. Maar dat geld zou hij pas ontvangen als 't paard weer bij ons op stal stond."

„Waren we maar wijzer geweest," kwam de vrouw er tussen, „dan waren we nu misschien zelf ook niet zo ongelukkig."

„Stil nou, vrouw, laat me uitvertellen! Wat gebeurd is, is gebeurd.

Jullie waart een paar dagen weg, toen kwam een hele troep soldaten ons huis binnengestormd. Ze riepen: wij zijn hier de baas en jullie hebt niets meer te vertellen. Je wordt alle twee verbannen naar Siberië. M'n vrouw viel flauw. Ik zeg: maar we hebben niets gedaan, waarom moeten we dan naar Siberië? Juist omdat je niks gedaan hebt, riepen ze. Toen dacht ik aan jullie, jongens. Jullie had eigenlijk ook niks gedaan. Dat ik toen gevallen was, had helemaal niets te betekenen. En dat ongeluk met die vlecht ook niet. Dat was toch vals haar, maar Jekatrien had niet graag dat de mensen dat wisten. Wat ik jullie had aangedaan, kreeg ik nu zelf ook. Alles werd me afgenomen. Alleen mocht de vrouw nog vijf minuten bij mekaar zoeken wat ze nodig

kon hebben onderweg. De rest wat achterbleef, waren we allemaal kwijt. Maar in angst doe je altijd domme dingen en dat heeft Jekatrien ook gedaan. Ze nam 'n koffiemolen mee, maar vergat de koffiebonen. Twee mooie eetlepels, maar niets om pap of soep van te maken. 't Enige goede wat ze mee nam, waren 'n paar warme dekens. Die zou ze ook niet gezien hebben, als ze niet vergeten had 't bed op te dekken. Nou, met dat rommeltje op de rug, stapten wij op tussen 'n paar soldaten in. 't Was erg, maar wat konden we doen, twee arme mensen tegen 'n troep soldaten. We zijn maar gedwee mee gegaan, omdat we niet anders konden.

Toen we al 'n heel eind in Siberië waren, zeiden de soldaten: „Loop maar altijd rechtoe, dan kom je er vanzelf. En probeer niet terug te keren. Want als je dat in je hoofd haalt, krijg je er ook een kogel in.” De soldaten bleven ons nog lang nakijken. Eindelijk gingen ze terug. Toen konden wij eens uitrusten en bepraten wat ons te doen stond. Ik zei tegen Jekatrien: Vrouw, zei ik, willen we maar terug gaan. Da's hier nou toch géén land. Daar kunnen het beesten nog niet uithouden, dan toch zeker geen mensen. Goed, zei m'n vrouw, als jij maar voorop gaat, Iwan. Als dan de soldaten komen, kun je ze beter aanspreken dan ik. Ik deed dat maar. Als er nou 'n kogel kwam, dan was die voor mij, maar daar ben ik ook man voor. We zijn dan zo op stap gegaan. We zijn steeds bang geweest dat we die soldaten nog zouden zien onderweg. Maar gelukkig is 't goed afgelopen. We zagen hier die tent staan, en toen dachten we: die is van de soldaten, maar we waren zo vreselijk moe, en we hadden zo'n vreselijke honger, dat we 't maar gewaagd hebben. En nu zitten we hier, Puk en Muk, en we zijn blij dat je ons alles vergeven hebt, wij hebben onze straf dubbel en dik gehad.

Maar wat hoor ik daar? Is er nog iemand achter de tent?"

„Ja Iwan, daar staat ons paard.” En nu begon Puk wijd en breed te vertellen hoe 't hun tweetjes gegaan was. Van Schenkinski, van den hotelhouder, die niets hielp en toch zo goed geholpen had, van de vlucht, en den dronkaard, en van de sneeuwbuï en van alles, totdat Muk riep:

„Puk, de pap brandt aan!”

„Ik dacht ook al,” zei Jekatrien, „wat ruikt hier zo, maar dat zal die pap zijn.”

Iwan gaf daar zoveel niet om.

„Dan is dat paard eigenlijk van ons, Puk. Vinden jullie goed, dat we met ons vieren voortaan bij mekaar blijven? Dan is 't paard van ons allemaal. En als we dan thuis aankomen, zal ik zorgen dat jullie naar je land kunt terugkeren. Waar komen jullie eigenlijk vandaan?”

„Wij zijn van Klaas Vaak!”

„Nu goed dan, dan laat ik jullie wegbrengen.”

„Dan stel ik voor,” riep Muk, „dat we op de nieuwe vriendschap samen 'ns lekker pap gaan eten.”

Daar waren ze allemaal voor.

Het vuurtje was juist uitgebrand, de ketel stond op de grond.

Iwan maakte 'n stoel van de slee van Puk en Muk, en z'n vrouw ging op de zak rommel zitten, die ze van thuis had meegesjouwd. Puk en Muk zouden zich wel weten te behelpen.

„Suiker is er geen in,” zei Puk.

Muk zette zo maar 'n raar gezicht toen hij dat hoorde.

„Misschien kan ik je daar nog wel aanhelpen. Iwan zegt wel, dat ik alleen maar rommel heb meegenomen. Maar ik zal 'ns in m'n zak kijken.” En die juffrouw Jekatrien, die ook van zoetigheid hield, had waarachtig suiker bij zich. Ze strooide die over de pap met gulle hand.

„Zie je nu zelf, Iwan, dat we die lepels niet voor niets hebben meegenomen?”

„Ja, die lepels komen heel toevallig goed van pas. Maar die koffiemolen?”

„Die kunnen we misschien ook nog wel eens nodig hebben.”

„Om kiezelsteentjes te malen zeker? Dat zal lekkere koffie zijn! Nou, eet smakelijk.”

De pap smaakte heerlijk!

Jekatrien riep er geweldig over. Ze was wel 'n beetje angebrand, maar dat gebeurde bij haar zo dikwijls.

Ze bekwamen alle vier van hun heerlijk maal. Ze werden nog 'ns door en door warm van binnen. Dat deed hun goed bij al die kou.

De nacht zouden ze in de tent doorbrengen. Iwan, Puk en Muk, zouden om de beurt de wacht houden, met de grootste te beginnen.

Toen de lucht al vol sterren stond, was Puk heel stilletjes

onder de tent uitgekropen. Het was 'n heldere nacht vol prachtige maneschijn. Hij liep eerst langs 't paard. 't Beest stond te slapen. Het scheen niet veel last te hebben van de kou. Toen ging Puk 'ns aan de voorkant kijken, hoe 't Iwan maakte, of die misschien niet stond te slapen. Nee hoor, de grote man stond netjes op wacht. Toen hij Puk zag komen, presenteerde hij 't geweer.

„Wat is 't wachtwoord?”

„Wel te rusten, kapitein!”

„Goed onthouden. Dan zal ik je maar komen aflossen. Ga jij maar slapen, want morgen is 't weer vroeg dag. We moeten weg, zo gauw de zon opkomt.”

Toen Muk, de derde wacht, 'n tijdje voor de tent had gestaan, zag hij de zon opkomen. Zo gauw ze de eerste stralen over 't veld liet schieten, rukte hij het voorhang van de tent weg.

„Opstaan heren! De zon komt zeggen dat we de rei verder gaan voortzetten.”

Jekatrien was het best uitgeslapen: die had de hele nacht lekker kunnen doezelen. Terwijl de anderen zich klaar maakten, ging Muk het paard verzorgen. Dat kreeg voor z'n ontbijt weer hooi met brood. Daar was 't zeer tevreden mee. Toen 't paard met eten klaar was, leidde Muk het voor de tent. De anderen drie waren ook reisvaardig.

„Jekatrien, ruim nu alle rommel uit je zak, en stop er alleen maar dingen in die we onderweg nodig kunnen hebben: brood voor 't paard, en touwen.”

Jekatrien, deed dat graag, maar de koffiemolen en de lepels moesten weer mee.

Puk dacht: laat die vrouw maar, ze heeft er zelf de last van.

Iwan zette Puk en Muk te paard, vóór 't zadel, bij 't begin van 't paard z'n nek. Zelf ging hij op 't zadel zitten, en voor Jekatrien was er nog plaats achter 't zadel.

Maar dat had heel wat in, eer die dikke madam zat. De kist zette ze bij 't paard, maar toen kon ze er nog niet op. Boven op de kist zette ze toen omgekeerd de papketel, en nu lukte 't met heel veel gilletjes.

Eindelijk, daar zat ze.

„Hou mij maar stevig vast,” zei Iwan, „dan zit jij het makkelijkst van allemaal.”

Het paard zei niets, maar het keek zo 'ns achterom. Zo'n vrachtje had hij nog nooit te torsen gehad. Vooral daar achteraan. 't Was om er onder te bezwijken.

Van galopperen was nu geen sprake meer. Dat hoefde 't dan ook niet.

„Toe maar paardje,” zei Puk, toen alles gereed was.

zachtjesaan, beestje. Je moet maar denken, dat we al de tijd hebben."

Langzaam zette het zich in beweging. Toen het eenmaal aan 't lopen was, viel 't toch alles te zamen mee.

Iwan had zo'n goede zin dat hij 'n sigaar opstak.

„Nu moet je nog gaan roken, Iwan,” zei Jekatrien, „nu we toch al zo ongelukkig zijn.”

„Dan hebben we geen last van de muggen, vrouw!”

„Muggen? midden in de winter in Siberië!”

Iwan liet z'n vrouw praten, en Puk en Muk ook. Ze keken maar waar ze zouden uitkomen.

26. WAT EEN STROP!

Langzaam, langzaam, stapte het paard verder met z'n zware last.

Als Puk en Muk 't paard niet hadden aangemoedigd door lieve woordjes, dan was het beest zeker bezwaken.

't Ging wel wat langzaam naar Iwan z'n zin, maar Jekatrien vond het zo heel best. Ze was er toch al twee keer bijna afgeschoven. Wat zou dat worden als 't paard ging draven.

„Van avond zijn we fijn thuis, jongens,” zei Iwan.

„Ja, ja,” zuchtten Puk en Muk. „Dan kunnen we weer naar Klaas Vaak terug.”

„Ik heb tenminste al genoeg van het land van de mensen gezien, en jij Muk?”

„Ik eerlijk gezegd ook. Toch zou ik nog wel 'n paar lollige dingen willen beleven. Als we maar niet te recht komen bij wrede mensen, want dat is zo prettig niet.”

Zo praatten ze vrolijk, omdat ze allemaal zo blij waren dat 't op huis aanging. Maar de blijdschap duurde niet lang meer.

Sjongens, sjongens, wat 'n strop!

Daar stonden ze waarachtig op eens voor 'n grote rivier, bijna 'n kijk breed. En nergens was 'n brug te bekennen.

Jekatrien zette 'n huilgezicht en begon te jammeren als iemand die alles opeens verloren heeft.

Iwan was verstandiger. Die hilde niet. Maar hij zat toch ook te brommen en te grommen.

Puk en Muk hielden zich nog het best van alle vier. Je kon zien, die hadden al meer voor moeilijke dingen gestaan.

Ze lieten zich van 't paard schuiven. Ze zouden 'ns kijken wat ze moesten aanvangen.

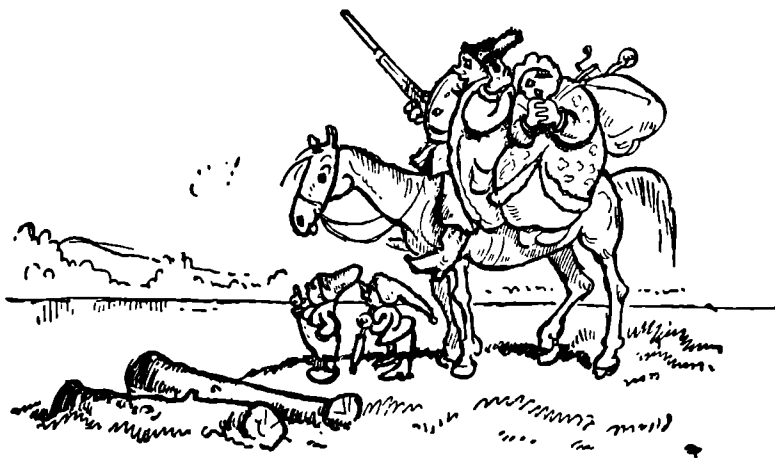
„Hou toch op met dat gejammer, Jekatrien!” zei Iwan nors. „Daar komen we immers niet verder mee.”

„Met grommen en brommen zeker wel?”

Iwan bleef grommen, en Jekatrien bleef treuren en zeuren. Terwijl waren Puk en Muk aan 't nadenken wat ze te doen hadden.

„Ik heb iets, Puk, 'n leuk idee!”

„En dat is?” riep Iwan blij.

„Kijk 'ns. Ik heb altijd gehoord, dat vet boven op water drijft.”

„Ja, ja dat is zo,” zei Jekatrien. „Dat kun je bij de soep wel zien.”

„En wat moet je daarmee, Muk?”

„Nu zullen Iwan en Jekatrien ook wel boven drijven. Als die door 't water gaan en ons dan mee nemen. Jij Puk, met Jekatrien, en ik met Iwan. 't Paard kunnen we wel terug laten lopen, er groeit hier gras genoeg.”

Wat schrokken Iwan en Jekatrien toen ze dat hoorden. „Ik niet!! ik niet!!” schreeuwde Jekatrien. „Och Iwan toch! Je weet, voor drie jaar heb ik 'ns natte voeten gehad, en toen ben ik zo ziek geweest, dat ik veertien dagen heb te bed gelegen. En als ik nu helemaal nat word, dan kom ik misschien nooit meer van m'n bed op. Ik niet!! Ik niet!!” „Mij zelf kan 't zoveel niet schelen,” zei Iwan. „Maar alleen er over gaan en Jekatrien aan deze kant laten, dat gaat toch ook niet.”

Dat vonden Puk en Muk ook!

En Iwan was stiekem blij. Nu hoefde hij er ook niet over. Maar wat zouden ze dan aanvangen?

Puk stak de paraplu in de hoogte.

„Gevonden! Gevonden!”

Allen keken weer blij. Iwan en Jekatrien stegen af.

„Zeg Iwan, kan 'n paard zwemmen?”

„Ja Puk, alle dieren kunnen zwemmen.”

„Goed, dan is alles voor mekaar.”

„Puk, ik snap 't, ik snap 't! Eerst Iwan met 't paard er over en dan 't paard terug. En Jekatrien er met 't paard over en dan 't paard weer terug, en dan wij met 't paard er weer over.”

„Ja Muk, zo zou 't desnoods ook kunnen. Maar och, arm paardje, wat zou 't kou krijgen! Nee ik heb iets anders. Zie je hier die boomstammen. Die liggen er toch ook niet voor niets. Die binden we aan mekaar, we spannen 't paard er voor, wij zelf kruipen op 't vlot en de rest snap je wel.”

„Prachtig, prachtig!”

„Fijn uitgedrakteerd, Puk!”

„Jongelief, wat ben jij 'n slim kereltje!”

Jekatrien moest de zak weer 'ns uitpakken om de touwen voor den dag te halen.

Iwan bond de touwen zo stevig om de bomen dat ze in 't geheel niet bang hoefden te zijn voor ongelukken. Het paard werd aangespannen. 't Beest keek net of 't vragen wou: wat gaan we nu weer krijgen?

„Ik zit al,” zei Iwan.

Die dacht maar 't eerst aan zich zelf. Vrouwlief kroop

achter 'm, gelijk op 't paard. Voor Puk en Muk was er nog al licht plaats.

Iemand moet er toch het paard in stuur houden, dacht Muk. Dat zal ik doen. Hij ging daarom bij Iwan op z'n benen staan. Als dadelijk het paard half in 't water zou wegzinken, dan zou hij goed bij de staart kunnen om daarmee 't paard te mennen.

Puk zette zich achter tegen de rommelzak van Jekatrien neer, deed z'n paraplu open en trok 'n gezicht of hij zeggen wou: heb ik 'm dat niet fijn gelapt?

Dat kon hij ook gerust doen, die Puk. 't Was werkelijk
fijn uitgedacht.

En daar ging ie!

't Paard plonste met z'n poten in 't water. 't Beest keek
erg kouwelijk, maar 't moest er door.

Jekatrien zat hoog en droog te glunderen.

„Iwan, zo'n fijn tochtje heb ik van me leven nog niet
gemaakt, en jij?”

„Ik ook niet Jekatrien, hou maar stil, dat j'er niet afvalt.”

't Duurde nogal 'n heel tijdje eer 't span aan de andere
kant kwam, want de rivier was erg breed. Dat merk je pas
goed als j'er over moet.

Alle vijf arriveerden ze gezond en wel aan de andere
oever. Ze maakten 't paard los en lieten het vlot in de
rivier afdrijven. Dat hadden ze nu niet meer vandoen.

Allen stegen weer te paard en reden verder zoals ze dat
gedaan hadden vóór ze bij de rivier waren.

„Dat hebben we er fijntjes afgebracht, Puk!”

„Nou Muk, dat vertel ik je!”

„Ja, ja, als Puk er niet bij was, dan zaten we ginds nog
te koekeloeren,” zei Iwan.

Jekatrien zei niets. Ze lachte maar. Wat was ze blij, dat
ze zich niet had hoeven nat te maken!

De reis ging uren goed achter mekaar.

Iwan schepte geweldig op.

Hij zou zorgen dat Puk en Muk zonder letsel bij Klaas
Vaak thuis kwamen.

Maar och arm! Er zou niet veel van komen.

Opeens hoorden ze daar roepen:

„Halt!!! Werda??”

't Paard stond van schrik stil,

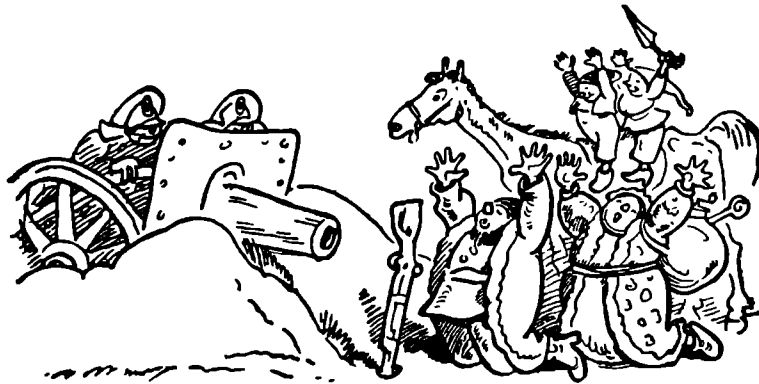
„Afstijgen en handen op!”

Iwan en Jekatrien begrepen, dat zij bij de soldaten terecht waren gekomen.

Ze lieten zich van 't paard glijden en vielen op hun knieën neer.

„Genade! genade! genade!”

O, wat jammerde de vrouw weer! Nog erger dan toen ze voor de brede rivier stonden.

Nu kwamen de soldaten te voorschijn.

„Wie zijn jullie?” vroeg er een bars.

„Iwan Nicolawitsj.”

„En ik en ik ik ben Jekatrien Jekatrien Petsjora.”

„Zo! zijn jullie die twee lieve mensen!?! En wie zijn dat daar op 't paard? Zijn dat je kinderen?”

„Nee, nee, we hebben geen kinderen.”

„Wie zijn jullie dan, kleine snuiters?”

„Puk van Klaas Vaak?”

„En jij?”

„Muk van Klaas Vaak?”

„Wat is dat voor klets? Je wilt me iets wijs maken. Wacht maar jongens, 't is geen grapje hoor!”

„Soldaat, breng ze alle vier op. Ze moesten ondervraagd worden.”

Ze kregen alle vier de boeien aan en werden ingerekend.

Dat was 'n treurigheid. Daar zaten ze nou te kijken.

Maar afwachten wat er met hen zou gebeuren. Anders zat er niets op.

Jekatrien was bijna niet te houden, zó jammerde ze weer. Iwan keek smerig als 'n gevangen beer. En die had pas nog zo opgescheept, wat hij zoal doen zou voor Puk en Muk.

De twee kleinen hielden zich goed. Die namen heel de zaak maar kalm op. Blij waren ze natuurlijk niet, maar wie weet, misschien was er nog wel een uitweg. Met treuren en zeuren kom je niet verder, dat wisten ze heel goed.

Nu werden ze gebracht bij 'n hogen baas, 'n kapitein of zo iets, en die begon hen te ondervragen.

Hij begon met Iwan. Hij dacht, dat die de baas was van de troep.

„Je naam?”

„Iwan Nicolawitsj.”

„Iwan Nicolawitsj! Iwan Nicolawitsj! Die naam heb ik meer gehoord.

Toen sloeg de kapitein 'n groot boek open en bladerde daar in.

„Ha zo, man! Hier zie ik 't al staan. Iwan Nicolawitsj. En dat is je vrouw Jekatrien Petsjora?”

Jekatrien lag alweer op haar knieën:

„Genade! genade! genade!”

De kapitein deed net of hij niets hoorde.

„Hier staat dat jullie beiden verbannen zijn naar Siberië. En hoe kom je dan hier! Wie heeft jullie verlof gegeven om terug te komen?”

Geen antwoord.

„Je gaat onmiddellijk weer terug! Verstaan!?!”

Ach! ach! wat 'n treurigheid! Nu waren ze op 't laatste ogenblik nog in de val gelopen.

Toen moesten Puk en Muk komen.

„Je namen?”

„Puk en Muk van Klaas Vaak.”

De kapitein ging weer in z'n boek aan 't bladeren. Maar hoe hij ook zocht, er was in 't hele, dikke boek geen Puk en ook geen Muk te vinden. Dat was maar gelukkig voor de twee jongens, want anders waren ze dezelfde kant opgegaan als Iwan en Jekatrien.

Ze werden weggebracht.

Maar wat zou er met hen gebeuren?

Ze waren wel wat bevreesd.

Eén ding wisten ze, ze hoefden niet terug naar Siberië en daar waren ze blij om.

27. WEER GESCEIDEN.

De kapitein had gezegd tegen Iwan en Jekatrien: „Onmiddellijk ga je terug naar Siberië!”

Die nacht mochten ze nog bij de soldaten blijven. Alle vier zaten ze in één tent. Iwan lag stevig geboeid.

Jekatrien had handen en voeten vrij. De soldaten wisten wel dat zij er niet zonder haar man vandoor zou trekken.

En Puk en Muk?

Die werden door de soldaten aangezien als twee kleine domme kereltjes. Die zouden van zelf niet weglopen. En dan, de kapitein had ze gezegd:

„Jongens, als je iets doet wat niet mag, dan gaat 't pief-paf-poef met jullie.”

En toen had hij z'n geweer laten zien.

Als die twee nu nog geen schrik hadden!

Je kon wel zien, dat die soldaten niet wisten met wie ze te doen hadden.

Heel die nacht is er niet veel geslapen in de tent, waar zij met vieren zaten. Jekatrien deed niets dan jammeren en schreien. Iwan was weer aan 't brommen als 'n beer.

„Och, och,” huilde Jekatrien, „'t is eigenlijk onze eigen schuld. Als we die twee kleine mannekes zo niet behandeld hadden, dan zouden we nooit zo ongelukkig zijn.”

„Vrouw, hou toch op met dat gezeur! Dat is allemaal voorbij. Er is niks meer aan te veranderen, al zeur je en treur je nog zo.”

„En dat is allemaal vergeven en vergeten,” zeiden Puk en Muk. „Laat ons maar proberen wat te slapen.”

De jongens wisten maar al te goed, hoe slecht ze door die

twee mensen behandeld waren. En toch hadden ze nu medelijden met ze. Ze begrepen wel hoe diep ongelukkig die twee waren.

Buiten bleef heel de nacht door 'n schildwacht op en neer stappen. Die moest beletten dat een van hen wegluchtte.

's Morgens in de vroege werden Iwan en Jekatrien naar buiten geleid door 'n paar soldaten.

„Komen jullie maar 'ns met ons mee. We zullen je de weg naar Siberië nog 'ns wijzen.”

Daar begon de huilpartij weer.

Een soldaat stapte voor op, dan volgde de geboeide Iwan, dan de huilende Jekatrien, en de stoet werd gesloten door weer een soldaat. Die riep maar aldoor:

„Alloh vrouw! schiet toch op.”

Puk en Muk hadden er mee te doen. Als ze die twee mensen hadden kunnen helpen, dan hadden ze 't zeker gedaan. Ze waren helemaal niet boos meer op hen.

Wat zou er nu met Puk en Muk gaan gebeuren?

Die moesten nog 'n paar uren in angst en vrees zitten. Eerst

toen het volop morgen was, moesten ze voor den dag komen.

Ze werden bij den kapitein gebracht.

Wat zou 't nu weer worden?

„Jongens,” zei de kapitein, „nu moeten jullie 'ns vertellen, wie je eigenlijk bent. Puk en Muk dat zijn toch zo'n rare namen. Dat heb je zeker zo maar gezegd?”

„Nee kapitein, ik heet echt Puk.”

„En ik heet echt Muk.”

„Jullie bent zeker bij je moeder weggelopen?”

„Nee kapitein, we wonen bij onzen oom.”

„Ben je dan bij je oom weggelopen? Hoe kom je anders hier?”

Toen begonnen Puk Muk te vertellen van Klaas Vaak en hun goede broertjes. En dat ze nu al voor de tweede keer op reis waren. Ze vertelden d'r hele geschiedenis en zó mooi, dat de kapitein en al de soldaten met open mond stonden te luisteren.

Bij de geschiedenis van Iwan en Jekatrien riep de kapitein opeens:

„Jongens, dat is prachtig, dat je niet boos bent gebleven op die mensen. Die twee hadden jullie niet mooi behandeld, en toch hebben jullie ze veel goed gedaan. Dat vind ik erg mooi van je. Je laat zien dat je ferme jongens bent. Nu zul je geen straf krijgen. Niemand mag je kwaad doen. En wat er verder gebeurd, dat zal ik je straks wel vertellen.”

Puk en Muk mochten weer buiten gaan. Ze konden rondlopen waar ze wilden.

De soldaten bleven bij mekaar.

„Wat doen we ermee?” vroeg de kapitein.

„Ja, wat doen we er mee? 't Lijken mij wel handige kereltjes. We behoren ze toch thuis te bezorgen.”

„Wat, thuis te bezorgen! Bij Klaas Vaak zeker! Weet jij Klaas Vaak wonen? Ik niet.”

„Kapitein, ik dacht zo: we konden de twee luitjes wel hier houden. Ze krijgen dan van ons de kost, en daarvoor laten wij ze werken.”

„Ja, ja riepen er 'n paar tegelijk, dan kunnen wij met de kaarten spelen.”

„We zullen ze dan maar hier houden,” zei de kapitein.

„Roep ze maar.”

Puk en Muk waren er weer.

„Jongens, hoor 'ns even! Jullie tweetjes blijven hier bij ons. Er is nogal veel werk te doen: 't vuur in de keukenwagen aanhouden, de tenten van de officieren schoon houden, 'n beetje opletten dat de pap niet aanbrandt, schoenen poetsen, afijn, 'n hele boel dingen, die jullie best kunt. Juist werk voor jullie rappe handjes. En daarvoor krijg je dan de kost.”

„Hoe vinden jullie dat?”

Puk en Muk keken elkaar 'ns aan. Wat was dat 'n tegenvaller! Ze hadden goed vragen; „Hoe vinden jullie dat?” Puk en Muk wisten toch dat 't moest gebeuren zoals de kapitein wilde. Daarom zeiden ze maar niets.

„Zo? Je zegt er niets op? Wie zwijgt, stemt toe.”

Nu waren Puk en Muk de knechtjes van de soldaten.

Ze werden al dadelijk aan 't werk gezet. 'n Soldaat nam hen mee naar de keukenwagen.

„Jongens, daar zit erwtensoeep in. Jullie zorgt dat die straks heerlijk gaar is, vooral niet aangebrand, hoor! En zuinig zijn met je hout. Ik kom dadelijk nog wel 'ns kijken.”

„Nou hoor Muk! Wij zijn uit! Jongen, jongen, en dan zeggen ze nog: omdat jullie niks gedaan hebt, krijg je geen straf.

Maar ik weet wel, Muk, we moeten zo gauw mogelijk hier vandaan. Ze mogen ons niet vasthouden. Ze zeggen zelf dat we onschuldig zijn!"

„Ssst Puk, daar komt ie.”

De soldaat kwam weer aangewandeld.

„Heb je al 'ns door de soep geroerd?"

„Ik kan er niet bij, soldaat,” zei Muk. „Die ketel is zo hoog.”

„O, is 't anders niets. Daar weet ik wel wat op. Kom maar 'ns mee.”

Muk ging met de soldaat mee, en even later kwam hij terug met 't paard.

„Kijk 'ns jongens, die ouwe knol van jullie. Die moet je maar naast de ketel zetten. Daar ga je dan boven op staan, Muk. Haal maar 'n partijtje hooi, dan staat die ribbekas-op-poten goed stil.”

De soldaat haalde hooi, en 't paard liet 't zich goed smaken.

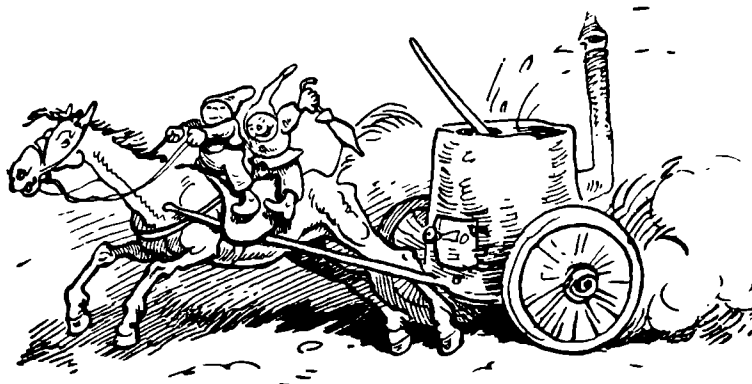
Muk stond in één-twee-drie boven op 't beest z'n rug en begon te roeren van-heb-ik-jou-daar.

„Zie je nu wel, nu doet die magere scharminkel dienst als trap. Hij is toch maar ergens goed voor.”

De soldaat ging weer heen,

Puk was erg boos. Hij bromde geweldig.

„Ouwe knol! Ribbekas-op-poten! Magere scharminkel! Scheld je eigen zo uit, maar ons goed paard niet.”

't Paard trok er zich niets van aan. Wat kon hem die soldaat schelen, hij was liever bij z'n vriendjes.

Toen ze 'n tijdje aan 't werk waren geweest, zei Puk opeens:

„Muk, die soldaat heeft me op 'n idee gebracht. Als we dadelijk het paard 'ns inspannen en met 't hele zaakje er van door gaan.”

„Mij goed, Puk. Je weet, ik blijf bij je, waar je ook naar toe gaat. Maar als we die ketel hier 'ns lieten staan en 't paard alleen mee namen, zou dat niet veel slimmer zijn?”

„Nee Muk. We moeten de ketel meenemen; dan denkt iedereen die ons ziet rijden: Kijk die jongens 'ns werken! Dat zijn zeker de knechtjes die bij de soldaten eten moeten brengen. Niemand zal ons dan tegenhouden.”

„Da's waar, Puk, jij denkt toch altijd beter na dan ik. Willen we dan maar gauw gaan?”

„Ja da's goed! Het paard heeft nu goed gegeten. Span maar vlug in, dan rijden we weg.”

Het paard werd ingespannen, en Puk en Muk sprongen er boven op.

„Vooruit, paardje!” riep Muk. „Daar gaan we weer, jog. 't Is hier niks gedaan voor ons.”

En lopen als 't paard deed! Puk vuurde hem aan met z'n paraplu. Maar het paard liep zo hard, omdat 't achter hem zo warm was. Het was bang zich te branden.

De ketel schokte en schommelde, en de erwtensoeep kwanselde zo, dat ze er boven uitspatte. Maar voor zulke dingen hadden Puk en Muk nu geen tijd. Op zulke kleinigheidjes konden ze niet letten. Ze moesten zien weg te komen en wel zo vlug mogelijk.

Toen ze 'n half uurtje gereden hadden, zei Puk :

„Broertje, hou je paard 'ns stil.”

„Wat is dat nu Puk? Krijg je spijt?”

„Nee, dat niet. Maar we zullen 't paard met de ketel terug sturen. De soldaten moeten van middag toch eten hebben. Het paard zal de weg alleen wel terug vinden, en wij zetten dan de reis te voet voort.”

Het paard werd omgezet, en 't warme vuurtje zorgde wel dat 't beestje bleef lopen tot 't bij de soldaten terug was.

Puk en Muk gingen verder. Ze stapten stevig door, en s' avonds kwamen ze bij 'n huis aan.

De juffrouw die in dat huis woonde, stond buiten. Ze keek erg verwonderd op, toen ze die twee kleine baasjes zag. Toen ze bemerkte, dat ze zo erg vermoeid waren zei ze :

„Jongens, kom maar bij mij in huis. 't Is veel te donker voor jullie om nog verder te gaan. Kom maar uitrusten.”

„Ja maar juffrouw, we zijn op reis.”

Ze vertelden wie ze waren.

„Kom dan toch maar binnen jongens, dan kun je morgen de reis verder voortzetten.”

Puk en Muk gingen met de juffrouw in huis.

28. MOORTJE.

Er was geen vreugde meer bij Klaas Vaak in huis. En dat kwam enkel en alleen, omdat die goede oom Klaas zo bedroefd keek. Klaas liep al dagen rond net of hij niet meer kon lachen. En omdat oom zo bedroefd was, daarom waren de jongens ook allemaal bedroefd.

Wat zou oom Klaas toch mankeren? Zou hij ziek zijn?

Zou hij misschien wel dood gaan? De jongens praatten er onder mekaar over. Maar ze durfden niets vragen.

Op 'n morgen zat Klaas bij de kachel en de jongens zaten links en rechts in de kamer rond.

„Zeg jongens, hoor 'ns.”

Allemaal gingen ze rond oom staan.

„Julie hebt wel gezien dat ik erg bedroefd ben, hé?”

Allen knikten ze.

„Je zult misschien al gedacht hebben dat ik ziek ben. Maar dat is toch niet waar. Ik mankeer niets: geen buikpijn, geen hoofdpijn, geen griep, niets, helemaal niets. Ik ben alleen maar bedroefd, omdat ik in zo lang niets meer hoor van Puk en Muk. Ik ben erg bang, dat hun 'n ongeluk is overkomen. 't Zijn wel twee wakkere baasjes, maar, als je zo lang niks hoort, wor je erg ongerust.”

„Ome Klaas!” riep daar opeens 'n stemmetje, „mag ik ze 'ns achterna reizen? Als ik ze dan gevonden heb, zal ik ze aanstonds mee thuis brengen.”

„Wie is dat daar?”

„Ik! ome Klaas.”

„Kijk! jij Moortje! Wat vind ik dat lief van jou. Jij bent altijd goede vriendjes met Puk en Muk geweest, dat weet ik

wel. Maar zou je dat echt durven?"

„O ja, ome Klaas, ik zou het heel graag doen. Ik zie U niet graag zo bedroefd kijken.”

„Nou, goed dan, Moortje, je mag.”

„Haaaaa!” riepen alle jongens tegelijk, en ze klaptten in de handjes.

Dat Moortje woonde al 'n hele poos bij Klaas Vaak. Hij heette Moortje, omdat hij 'n zwarte was. Niet zoals Muk, toen die van vrouw Holle vandaan kwam, maar hij was echt zwart, zwart van vel. Hij was al dikwijls met Puk en Muk op stap geweest. Daar kon geen betere op zoek gaan naar die reizigers.

Moortje was 'n slimmerik.

Hij dacht: als ik nu Puk en Muk precies na ga, zal ik lang over de reis doen. Dan moet ik helemaal dwars door Luilekkerland, dan door Sprookjesland, dan over de bergen naar 't land van de mensen. Dat duurt allemaal veel te lang. Ik zal over het Stortje gaan, die grote rivier, en dan over de Mosselzee. Dan kom ik waarschijnlijk ook wel in 't land van de mensen. De reis zal wel zo leuk niet zijn als die van Puk en Muk, maar dat hoeft ook niet. Ik ga niet voor m'n plezier op reis.

„Moortje,” zei Klaas, „hier heb je 'n mand en 'n reis-stok. Ga jij ook over Luilekkerland net als Puk en Muk?”

„Nee, ome Klaas. Ik wou over 't Stortje gaan en dan over de Mosselenzee.”

„Jongen, jongen! Het Stortje is 'n gevaarlijke stroom, en op de Mosselenzee kan het geweldig stormen. Wees maar goed voorzichtig en verongeluk niet.”

„Ik zal wel oppassen, ome Klaas.”

Toen nam Moortje afscheid van z'n goeden oom en z'n

broertjes, en, met 'n: „Hoeraaaa! Leve Moortje!” kon de kleine baas vertrekken.

't Was toch mooi van dat Moortje, dat hij zoveel durfde wagen.

Hij nam de kortste weg naar 't Stortje. Daar maakte hij zich 'n vlot van 'n paar stukken boomstam, waarop hij 'n

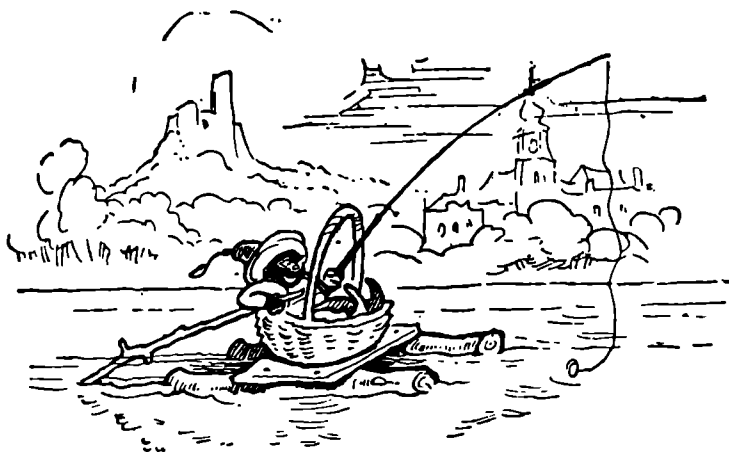
plank sloeg. Timmeren kon hij als 'n echte timmerman. De jongens van Klaas Vaak weten zich altijd te redden.

„Je moet je eigen maar leren helpen,” zei Klaas Vaak maar. „Wie altijd de hulp van anderen nodig heeft, wordt nooit 'n ferme baas.”

Klaas Vaak wilde geen kindermeid spelen voor z'n jongens. En daarom waren 't ook zo'n knappe luitjes. Als 't er

op aan kwam, konden ze timmeren, smeden, metselen, ze konden alles.

Toen het vlot klaar was, zette Moortje de korf er op en ging daarin zitten, net als 'n vogeltje in z'n nestje. Met 'n stok stiet ie van de kant af en liet zich toen op de stroom meedrijven. Het Stortje, dat begon als 'n sloot, werd hoe langer hoe breder, en 't water stroomde maar steeds vlug-

ger. Moortje kreeg 'n vaartje als 'n stoomboot. Met z'n stok stuurde hij zo goed, dat hij steeds midden op 't water bleef.

Toen hij al uren zo doorgestoomd had, vond hij op 't water 'n hengelroe drijven. Die pikte hij dadelijk op, en voor de aardigheid ging hij onder 't varen vissen. Maar hij ving niemandal. Daar was 't ook niet om te doen. De visjes zou hij toch niet kunnen bakken. Hij wilde alleen maar 'ns visser spelen. Na 'n uurtje wierp hij de hengelroe weer weg, want hij begon te merken dat hij al heel dicht was bij de Mosselenzee.

Gelukkig kwam hij zonder scheepsrampen in de zee aan, waarvan Puk en Muk hun schoon liedje hadden gezongen. 't Trof buitengewoon dat 't water zeer kalm was. Van blijdschap begon Moortje toen ook te zingen van:

„En m'n vader vaart op zee,
Mijn vader vaart op de Mosselenzee....”

En zo heel het lange, lange liedje af.

Omdat hij maar steeds aan 't zingen bleef, viel de overtocht niet lang. Veel was er op de Mosselenzee niet te zien. Maar dat hoefde ook niet. Als 't maar vlug ging, dan was 't Moortje naar de zin, hoe vlugger hoe liever.

Maar nu kwam er 'n grote moeilijkheid. Aan de andere kant van de Mosselenzee kwamen ook rivieren binnengestroomd net als 't Stortje. Maar zo'n rivier kon Moortje niet opvaren, dat snapte hij wel. Zonder stoom kon hij niet tegen de stroom op. Daarom was de zee-reis uit. Hij stapte aan wal en zou maar verder zien te komen.

Hij was nu al in 't land van de mensen. Hij was onderweg de prachtigste kastelen gepasseerd, maar Moortje had er geen oog voor. Eerst moest hij Puk en Muk hebben; eer zou hij niet rusten, en van z'n reis genieten.

Toen hij 'n tijdje over de grote weg gelopen had, trof hij daar 'n man.

't Was 'n soldaat, die stukken had aan z'n motor.

De man riep Moortje.

„Hé jochie, kom 'ns hier. Jij hebt nogal kleine vingertjes. Ik probeer al meer dan 'n uur om dat schroefje er in te krijgen. 't Moet vast zitten. Als ik zo wegrij, heb ik de grootste kans te verongelukken. Nu moet jij 't eens proberen. Hier is 't schroefje.”

„Goed, meneer,” zei Moortje. „Ik zal 't wel eens proberen.

Zo iets heb ik nog nooit gedaan, maar ik zal m'n best doen. In welk gaatje moet 't schroefje zitten?"

„Daar! Kijk!" wees de man.

En Moortje probeerde, liet 't schroefje vallen, probeerde nog eens, liet 't weer vallen, en probeerde voor de derde keer, en toen lukte 't.

„Alle goeie dingen in drieën," zei de soldaat, en hij lachte, omdat hij zo mooi uit de brand geholpen was.

„Maar kereltje, waar kom je eigenlijk vandaan? En je ziet zo zwart. Hebben ze bij jullie geen zeep?"

„Jawel meneer, zeep genoeg. Maar dat gaat er niet af, dat zit in m'n vel. Ik ben Moortje, Moortje van Klaas Vaak."

„Ooooh!" zei de soldaat, net of hij het begreep.

„Kent u Puk en Muk, meneer?"

„Puk en Muk? Ja.... nee.... ja toch.... nee, eigenlijk kennen doe ik ze niet, maar ik heb er toch veel van gehoord. Dat zijn ook twee zo'n kleine kereltjes. Maar ik geloof, dat ze niet zo zwart zien als jij. Daar heb ik tenminste nooit over horen vertellen."

„Puk en Muk, dat zijn twee broertjes van me. Die moet ik nu gaan zoeken. Want ome Klaas is zoo bedroefd. Hij denkt maar heel de tijd dat ze dood zijn."

„Dood? dood? Nee, dat geloof ik niet. Daar heb ik ten minste niets van gehoord."

„Haaaa! Goddank!" riep Moortje verheugd.

„Zeg Zwartje, jij hebt mij zo goed geholpen, ik wil jou ook van dienst zijn. Kruip achter op m'n motor en rij mee. Je bent immers niet bang?"

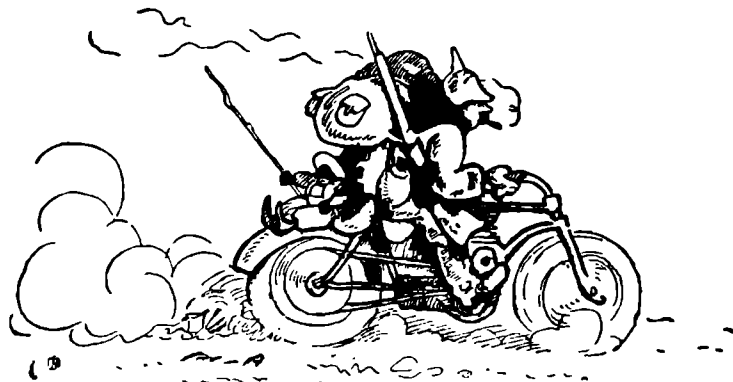
Moortje bang?! Dat bestond niet.

De soldaat zette Moortje achter op 't spatbord, en daar ging 't met 'n vaartje van 'n bliksemtrein. De bommen langs

de weg vlogen voorbij. Hij zag links en rechts, groen, geel, bruin, rood en wit en zwart door mekaar, hij zag alles en hij zag niets.

Maar dat gaf weer niets. Het ging snel, en dat was juist naar Moortje z'n hartje.

Uren en uren hadden ze gereden, toen hield de soldaat pas stil. Ze waren midden in 't land van de mensen.

Bij 'n fietsenmaker liet de soldaat z'n fiets met benzine vullen. De fietsenmaker kwam naar buiten en zag Moortje.

„Wat heb je daar zitten?” vroeg hij verwonderd.

De soldaat vertelde alles wat hij van Moortje had gehoord.

„Twee kleine jongens? Laat 'ns zien, ja, ik heb pas twee zo'n kleine kereltjes hier langs zien komen. Ze waren maar zo groot!”

En de man wees, of hij wou zeggen hoe groot z'n hond was.

„Maar of ze Puk en Muk heten, dat weet ik niet. Ze liepen hier voorbij of er ergens brand was, of misschien werden ze

achterna gezeten, ik weet 't niet. Ze zijn die kant uitgegaan," wees de fietsenmaker.

„Nou Moortje, ga jij dan die kant ook uit. Dan heb je de beste kans, dat je je broertjes terugvindt.”

Moortje nam afscheid, en bedankte den soldaat voor 't heerlijke ritje.

Aan ieder die hij tegenkwam, vroeg Moortje of ze Puk en Muk niet hadden gezien.

De een wist dit en de andere dat. Ze wezen welke kant hij uit moest gaan, en 't was leuk, hoe verder hij kwam, hoe meer hij te horen kreeg. Totdat ten leste 'n vrouw zei :

„Daar, in dat huis zijn twee kereltjes binnen gegaan, toen ik straks 'n boodschap ging doen. Misschien zijn ze er nog wel, ik heb ze er tenminste niet uit zien komen.”

„Dank je wel, vrouw! Dan zal ik hier 'ns vragen.”

Moortje klopte met z'n stok tegen de deur, want hij kouw niet aan de bel of aan de klink.

De juffrouw die open kwam doen, liet 'n gil.

Twee kleine kereltjes kwamen van achter gelopen om te zien wat er gaande was.

Dat waren Puk en Muk.

En toen had je moeten zien, hoe die drie op mekaar invlogen. Net of ze mekaar in geen honderd jaar hadden gezien. En handjes geven, het eind was er van verloren!

„Puk en Muk, hoe maken jullie het nog? Altijd nog goed gezond? Geen ongelukken gehad? Hoe kom je toch hier?”

Moortje vroeg honderd uit.

„Kijk, Moortje, lief Moortje, goed vriendje, dat we jou nog terugzien! En dat zo onverwacht! Waar kom jij vandaan? En hoe maakt Klaas Vaak het? En de broertjes? Enne enne”

Puk en Muk vroegen ook honderd op 'n hoop.

En niemand antwoordde.

De juffrouw was helemaal van de schrik bekomen, toen ze zag dat 't zwarte kereltje 'n broertje was van Puk en Muk.

„Kom toch binnen, kom toch binnen. Jullie maken me razend nieuwsgierig!”

Ze gingen alle drie met de juffrouw mee, en bleven er, tot ze vertrokken.

29. EINDELIJK NAAR HUIS.

Ze zaten met hun drie bij de goede juffrouw. Ze vertelden zo schoon, dat de juffrouw van bewondering de handen in mekaar sloeg.

„Hoe is 't toch mogelijk! Hoe is 't toch mogelijk!” De juffrouw kon er met haar verstand niet bij. „En wat zal m'n man wel zeggen, als die straks thuis komt?”

Die man bleef zo heel lang niet weg.

Toen hij z'n huis naderde, hoorde hij zo'n leven dat hij dacht: wat is er nu te doen? En pas had hij de deur open of hij ging nog 'ns kijken of hij niet verkeerd was, of hij wel het goede nummer te pakken had.

Wat keek die goede man raar op, toen hij drie levensmakers in z'n stil huis aantrof.

Toen hij kennis had gemaakt met 't leuke drietal, vroeg de vrouw:

„En wat zeg je nou, man?”

„Dat ze hun geschiedenis aan mij ook 'ns moeten vertellen,”

Niets was prettiger, niets was makkelijker voor de drie. Puk en Muk vooral, die kwamen niet uitverteld, vooral toen ze zagen dat de man er plezier in had.

Zonder dat ze 't merkten, was 't twaalf uur geworden, twaalf uur middernacht.

De juffrouw schrok geweldig toen ze op de klok keek.

Twaalf uur! Dat was hun sinds lang niet meer overkomen. En die lollige piepmannekes bleven maar doorratelen of ze nog al de tijd hadden.

Ze stiet haar man 'ns aan.

„Piet, kijk 'ns naar de klok!”

Piet keek 'ns naar de klok.

„Lieve hemel nog toe. Stop die jongens gauw te bed, vrouw. Dan zullen we morgen verder zien.”

's Nachts sliepen Puk en Muk en Moortje in 't huis van dien goeden meneer Piet en z'n goeden vrouw.

De drie luitjes sliepen als rozen, en meneer Piet droomde wat hij met z'n gastjes zou aanvangen.

's Morgens zaten ze met vijf aan 't ontbijt.

„Zeg jongens, jullie zijt van Klaas Vaak hé? En je waart op de terugreis, niet?”

„Ja meneer, zo is 't.”

„Waar woont die goede Klaas Vaak, waar je zoveel goeds van vertelt?”

„In 't derde straatje achter Luilekkerland.”

„Wat? Daar? Dan hebben we mekaar wel 'ns ooit meer gezien, geloof ik.”

Puk en Muk en Moortje keken raar op, toen ze dat hoorden.

„Ja, ja, kijken jullie maar. 't Is zo. Je moet weten, ik ben vliegenier. Ik ben daar dikwijls genoeg met m'n vlieg-machien over gekomen. Dan was 't daar achter Luilekkerland altijd 'n leven, 'n lawaai, en 'n herrie, dat ik m'n motor bijna niet meer hoorde. Ik dacht: dat is zeker 'n school die uitgaat, of waar de kinderen speelkwartier hebben. Maar dat is dan beslist bij jullie geweest. Nu begrijp ik, dat 't daar bij Klaas Vaak 'n lollig leventje moet zijn.”

De drie kleintjes zaten maar te lachen, want 't was er ook echt 'n plezierig leventje bij ome Klaas.

„En wat zou je er nu van zeggen, als ik je 'ns thuis bracht met m'n vliegmachien. Ik moet vandaag weer net die kant uit. Dan is 't voor mij maar 'n kleine moeite om daar even te landen.

“Ooooooh! Met 'n vliegmachien naar huis!”

En alle drie tegelijk vlogen ze op de goede meneer aan. Ze wisten niet hoe ze hem 't best konden bedanken voor zoveel goedheid.

„Ja, ja, jongens, laat m'n handen maar weer los. Ik geloof het allemaal wel. Ga maar weer rustig op je stoelen zitten en eet nog wat.”

Maar de eetlust was over. Ze hadden geen trek meer uit pure pret.

De juffrouw zag dat en spoorde daarom nog maar 'ns aan:

„Toe jongens, nog 'n lekker broodje met jam? Of 'n sneetje peperkoek met boter?”

Maar 't goede mens kon niets meer kwijt worden. Nu de jongens wisten, dat ze vandaag nog bij Klaas Vaak zouden zijn, viel er aan eten niet meer te denken.

„Maar kereltjes, dan dient Klaas Vaak toch gewaarschuwd te worden, anders sta je zo onverwachts op de vloer. Hebben jullie telefoon?”

„Ja meneer, en 'n fijne!”

„Welk nummer?”

„Nummer nummer nummer”

„'n Eén met twee nullekes!” riep Muk opeens.

„Dus nummer honderd. Goed, dan loop ik even naar 't postkantoor om te telefoneren. Want met mijn telefoon kan ik zo ver niet praten.”

Meneer de vliegenier schoot z'n jas aan en was al op weg naar 't postkantoor.

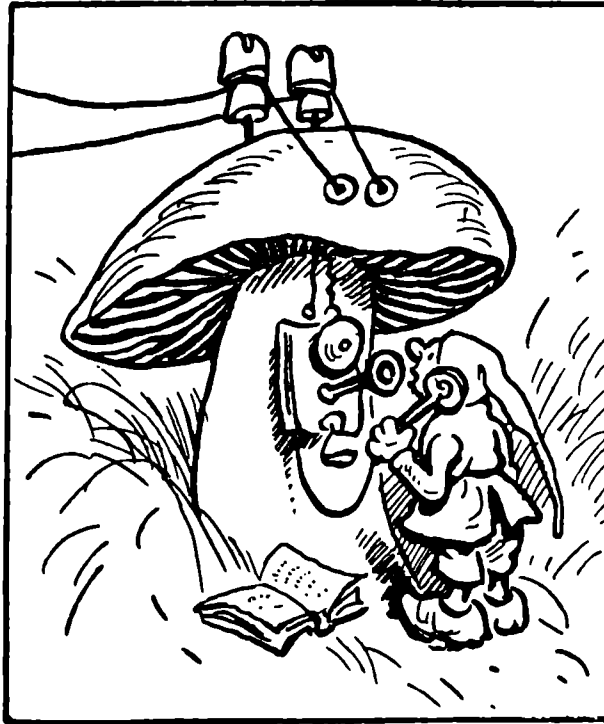
„Juffrouw, even aansluiten met Klaas Vaak.”

„Met wie?”

„Met Klaas Vaak. Derde straatje achter Luilekkerland.”

„Ja, ja, welk nummer?”

„Nummer honderd!”
„Goed meneer, U kunt al aan de gang. Er is aansluiting.”
Meneer ging 't telefoonhokje in en belde op.
Rrrrrringringring, ging de telefoon bij Klaas Vaak.

„Telefoon! telefoon! telefoon!” werd er van alle kanten geroepen.

„Nou, nou, hou je maar kalm,” zei kabouter Tip, 'n beetje boos. „Denk je soms dat ik doof ben.”

Kabouter Tip stapte met z'n dik boek naar het telefoon-toestel onder de grote paddestoel. Hij was 'n beetje in de

war gebracht door het geroep van z'n broertjes, en daarom wou hij: hola! roepen in plaas van: hallo!

„Hallo! hallo!

„Ja, met wie?”

„Met kabouter Tip.”

„Met wie? Ik heb niet verstaan!”

„Met kabouter Tip, van Klaas Vaak.”

Toen de vliegenier „Klaas Vaak” hoorde, wist hij dat hij aan 't goede adres was.

„Zou ik Klaas Vaak even mogen hebben? 'n Ogenblikje maar.”

„Kan niet, meneer. Klaas Vaak komt nooit aan de telefoon. Kan ik misschien de doodschap over brengen?”

„Goed dan. Zeg Klaas Vaak, dat Puk en Muk en Moortje vandaag nog thuis komen per vliegmachien.”

Pas had kabouter Tip dat gehoord, de woorden waren nog niet koud in z'n oor, of hij hing de hoorn weg.

Rrrring, ging het toen op 't postkantoor.

Nu wist de vliegenier dat hij gerust naar huis kon gaan, want er werd aan de andere kant toch niet meer geluisterd

De vliegenier stapte 'n minuut of tien later z'n huis weer binnen.

„Dat is al voor mekaar, jongens. Klaas Vaak weet dat je komt, dat je vandaag nog komt.”

„Hebt U oom ook de groeten gedaan.

„Kon ik onmogelijk. Die telefoonbaas van jullie, kabouter Kip geloof ik...”

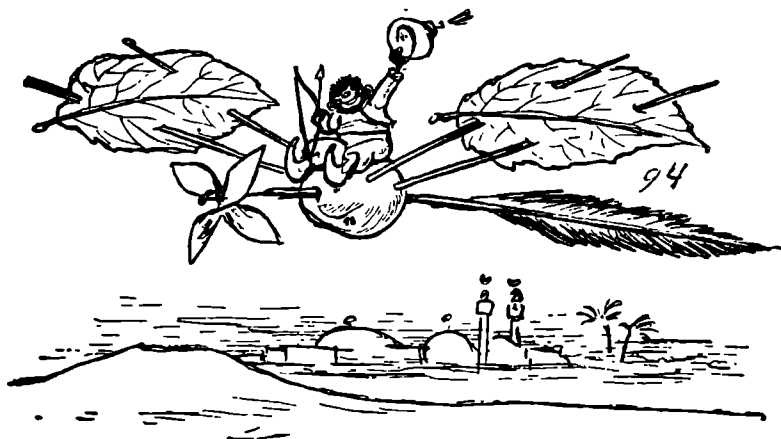
„Nee, nee, Tip.”

„Nou dan, die Tip gaf me de kans niet. Hij belde zo haastig af.”

„Dat kan uitkomen. Tippije telefoneert niet graag en daarom maakt hij 't altijd zo kort mogelijk.”

„Jullie hebben zeker nooit in 'n vliegmachien gezeten?”

„Ik niet meneer,” zei Puk.
„Ik ook niet meneer,” zei Muk.
„Maar ikke wel, en 't ging maar wát fijn!”
„Wat! Jij al ooit in 'n vliegmachien gezeten, klein Moortje.”
„Ja, en nog wel in 'n vliegmachien dat ik zelf gemaakt had!”
„Prachtig! Prachtig!” riep de vliegenier. „Dan ben ik echt blij dat jij meegaat. Als we dan onderweg stukken krijgen,

dan kun jij de boel repareren. En hoe heb je dat toch klaar gekregen, Moortje, om zelf zo'n vliegmachien te maken?”

Toen vertelde het kleine zwarte ding, hoe hij 't aan de steel gestoken had.

„Ik was 'ns op jacht geweest en kwam voor 'n grote zandvlakte. Bij geen mogelijkheid kon ik er door komen. M'n beentjes zakten telkens tot aan de knieën weg. En Trekbeen lag er begraven.”

„Wie, zeg je?”

„Trekbeen! En die hield bij elke stap m'n voetjes vast. Ik dacht, daar moet ik iets op vinden. 't Waaide juist heel

hevig. En toen kwam ik op 't idee, om over de zandvlakte heen te vliegen, de sterke wind zou me wel helpen. 'n Vlieg-machien was gauw in mekaar gezet: 'n appeltje met achter 'n veer als staart, aan weerskanten 'n blad als vleugel, en vóór de schroef. En voor ik er erg in had, ging ik met 'n razende snelheid de vlakte over."

„Dat jullie slimme jongens zijt, dat had ik al dadelijk aan je oogjes gezien. Maar dat je zulke slimme dingen kunt uit-prakkezeren, nee, dat had ik nooit kunnen denken. Nu zal ik 'ns m'n machien klaar gaan maken, dan kunnen jullie m'n vrouw nog even gezelschap houden."

Dat deden ze heel graag. Als die juffrouw immers niet zo goed was geweest om Puk en Muk binnen te halen, dan zou Moortje misschien nu nog aan 't zoeken zijn naar z'n broertjes.

Ze vertelden de vrouw heel hun eerste reis naar 't land van de aardmannetjes. Wat moest ze toch lachen, vooral toen 't over reus Knolleneus en vrouw Holle ging. Ze had zolang geluisterd, dat ze helemaal vergeten had eten te koken voor 's middags. Toen de vliegenier thuis kwam, was er helemaal niets klaar.

„Da's de tweede keer, dat die luitjes ons te pakken hebben met hun vertellen," lachte hij. „Gisterenavond vergaten we op tijd naar bed te gaan, en nu heb jij vergeten eten te koken. Maar dan zullen we, vóór we vertrekken, wel 'n paar broodjes met ham eten, dat smaakt ook goed."

't Speet de vrouw erg om haar man, en ook om de gasten. Die had ze wel 'ns graag haar kookkunst willen laten zien. Ze had gedacht hen 'ns op allerlei lekkere dingen te trakteren, en nu moesten ze 't met broodjes met ham doen. Maar 't was hun eigen schuld! dan hadden ze maar niet zo leuk moeten vertellen.

30. BLIJDE THUISKOMST.

Kaboutertip was als 'n razende van de telefoon weggelopen. De jongens dachten: Die krijgt opeens de kuren in z'n benen. Wat zou er toch gaande zijn? Anders is hij zo vlug niet.

Ze vroegen Tip niets, want ze wisten wel, daar krijg je toch niets van los. Maar iets moest er toch aan 't handje zijn.

Klaas Vaak lag in z'n luie stoel 'n dutje te doen. En daar komt me die Tip zo maar pardoos op z'n oom gevallen.

Was dat schrikken!

„Ze komen.... ze komen.... ze komen....” hijgde hij.

Klaas Vaak begreep maar niet waar 't over ging. Hij had van de telefoon niets gehoord, en daarom snapte hij er geen laars van.

„Maar Tip, jongen, je doet of je de stuipen krijgt, wat is er toch baasje?”

„Ze komen, oom, ze komen!”

„Wie komen?”

„Puk en Muk en Moortje!”

„Wat?! Komen Puk en Muk? en Moortje ook? Alle drie?”

't Was net of Klaas Vaak wakker werd uit 'n heel lange droom. Z'n gezicht veranderde zó, dat er van de droefheid van de laatste dagen niets meer te zien was. Alle rimpels en rimpeltjes incens weg. 't Was de oude, goede oom Klaas weer van vroeger, de goede Klaas, die lachen kon met z'n dartele jongens.

„En waar komen ze vandaan?”

„Weet ik niet, oom Klaas. Ik werd juist opgebeld. Maar in m'n blijdschap heb ik vergeten te vragen, waar ze nu ergens zijn. Ze komen per vliegmachien!”

„Wat! per vliegmachien!”

„Ja, en van middag nog.”

„Van middag al. O, wat ben ik blij, dat ik m'n bengeltjes weer terug zal zien. Roep gauw de jongens bij mekaar, en zeg, dat ze allemaal hier rond m'n stoel komen staan. Er is goed nieuws, moet je maar zeggen, anders denken ze misschien dat er 'n ongeluk gebeurd is. Maar meer niet zeggen, hoor!”

Heel ver hoefde Tip niet te lopen om z'n broertjes te vinden. Velen waren hem al achterna gekomen, om te weten wat er wel gaande was.

„Komt binnen, jongens, komt binnen, jongens, er is goed nieuws.”

„Wat? Wat is 't?”

„Ik mag niks zeggen. Gauw maar naar binnen. Ome Klaas zit op jullie te wachten.”

Heel 't huis was in 'n ogenblik vol rumoer. Tip had immers gezegd, dat 't goed nieuws was: dan kon het ook wel wat lijden. Klaas Vaak zou dan niet gauw grommen.

En dat blijde, lachende gezicht van oom! Toen de jongens dat zagen, was 't net of er binnen iets lossprong, 'n veertje of zoo iets, dat al dagen had vast gezeten. Nu kwamen ze los. Ze ratelden en tatelden en kakelden als kippen die pas aan de leg zijn.

Op 't laatst werd 't toch wat al te bar. Klaas Vaak stak z'n vingers in de oren en riep toen:

„Jongens, 'n beetje zachter! Ik word doof!”

Nu ging 't 'n weinig zachter. En toen Klaas met de pook op de kolenbak sloeg, was 't doodstil. Niemand die er nog 'n woord sprak, want allen begrepen, dat 't grote nieuws nu voor den dag kwam.

„Jongens,” zei Klaas, en de goede grijsaard kon z'n lach bijna niet houden. „Jongens, jullie ziet wel aan mij dat er goed nieuws is, hé. Dat is er ook. Nog nooit hebben we zo'n plezierig bericht ontvangen als vandaag. Ik zal 't je maar gauw zeggen: Puk en Muk komen terug!”

„Hoeraaaaaah! Hoeraaaaaah! Leve Puk!! Leve Muk!!”

Klaas zat met de handen aan z'n oren. Hij liet z'n jongens 'ns goed uitschreeuwen, en toen klopte hij weer met de pook.

't Was weer net zo stil als de eerste keer.

„Jongens, ik was nog niet helemaal uitgesproken, Moortje komt met hen mee.”

En daar braken ze weer los:

„Hoeraaaaaah! Hoeraaaaaah! Hiep-hiep-hiep! hoeraaaaah! Leve Moortje!! Leve Puk!! Leve Muk!!”

„Jongens, jongens toch, spaar je kelen wat, anders kun je geen boe of bah meer zeggen als onze drie reizigers aankomen. Want ze komen vanmiddag al!”

Algemene verwondering. Nu zeiden ze niets, maar hun oogjes vroegen: van middag al? Hoe kan dat nu zo gauw?

„Ze komen per vliegmachien over. 't Zijn deftige lui geworden. Ze reizen zo maar per vliegmachien net of 't niet op kan. En nu moeten wij zorgen dat 't huis mooi versierd is als ze komen. Zo schoon als 't kan in zo korte tijd. De bakker zorgt dat er van avond feest is aan tafel. Hoe hij dat doet, dat kan me weinig schelen, maar feest moet er zijn. Het beste is nog niet goed genoeg. De wijnsteker moet het beste vaatje maar voor de dag halen. 't Kan wel lijden, dunkt me. En dan, de harmonie niet te vergeten, die moet heel de lucht vol muziek blazen, zo hard, zo schoon, dat de mensen over de bergen er van opkijken. Jullie weten wat feestvieren

is, en daarom doe je allemaal goed je best om 't feest zo prachtig mogelijk te maken."

Toen Klaas uitgepraat was, kwamen de tongen los. Er werd gebabbeld en gecommandeerd, gedraafd en gehold, of de koning zelf moest worden ingehaald.

Klaas Vaak zag dat z'n jongens flink aanpakten. Hij wist wel, dat alles netjes voor mekaar zou komen. Daarom ging hij weer in z'n luie stoel zitten om nog 'n dutje te doen. Als het vliegmachien in 't zicht was, zouden ze hem wel wekken. En dan was hij straks lekker fris om z'n kleine wereldreizigers goed te ontvangen.

De vliegenier nam z'n drie vriendjes mee naar 't vliegveld. Onderweg zei Muk:

„Puk, je had beloofd dat we bij de terugreis lang in Luilekkerland zouden blijven. Willen we nu 'ns vragen, of die man ons in Luilekkerland wel afzetten?"

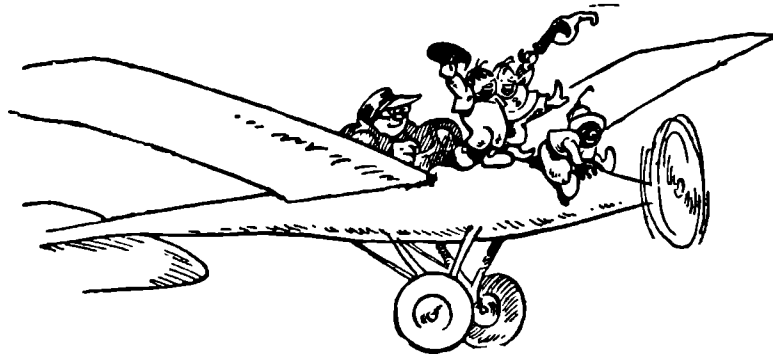
„Wie praat daar over Luilekkerland?" zei de man. Hij had alles gehoord.

„Nee jongen, daar krijg je mij niet aan. Ik wil niet bij mensen zijn, die te lui zijn om te werken. Zolang ik bei m'n handen nog kan gebruiken, wil ik zelf m'n kost verdienen. En als je met alle geweld naar Luilekkerland wilt, mij goed, maar dan zul je alleen moeten gaan. Ik breng je er tenminste niet heen!"

Nu praatte Muk niet meer over Luilekkerland, hij wou ook mee naar Klaas Vaak.

Daar was het vliegveld al. Het vliegmachien stond al klaar.

„Jongens, heel veel zitplaats is er niet. Jullie moet maar op het voorste stuk van de machine gaan zitten. Als je

voorzichtig bent, zal 't wel gaan; jullie bent niet van 'n beetje bang."

De vliegenier steeg in, en de drie reizigers gingen voor op de machine zitten.

„Nu opgepast!"

Daar begon de machine te ronken, en huppelend reed ze verder over de wei. Langzaam verhief ze zich van de grond, en ja, daar zweefde ze al in de lucht.

Wat ging 't heerlijk!

De drie konden hun plezier niet op.

Hé kijk, daar stond de goede vrouw van de vliegenier te zwaaien. Ze gooiden elk 'n kushandje naar beneden en de juffrouw ving die lachend op.

Daarna steeg de machine snel. Het ging over weiden en velden, over steden en dorpen. O, wat leek alles nu klein. Woonden daar mensen in die huizen, 't waren net lucifers-doodsjes en dobbelstenen.

Boven de bergen was 't erg koud. Maar daar gaven ze zoveel niet om. In Siberië hadden ze 't ook wel koud gehad en toch waren ze niet bevroren. Toen ze over de bergen

waren, begon het pas goed te worden. Daar kenden ze heel 't land goed.

Puk en Muk dachten er aan, dat ze heel de reis nog vergeten hadden te schrijven aan Pierla.

„Jammer,” zei Puk, „die man heeft ons zo goed geholpen. Maar hebben we eigenlijk wel gekund? Hebben we wel ooit tijd gehad om brieven te schrijven?”

Ze waren al boven het bos van Sjamperpoedas. Hoe zou die wredaard 't nog maken? Ze zouden nu dat gezicht van hem wel 'ns willen zien, als hij hen daar zo heen zag vliegen. Maar nergens was 'n Sjamperdoedas te ontdekken.

Hier moet Roodkapje ergens wonen, Puk. Hoe zou dat kind het maken? Zou d'r grootmoeder nog wel 'ns ziek zijn geweest?”

„Misschien wel, Muk, als ze nog eens zin had in 'n fles wijn. Zo'n oude opoe toch!”

Daar was Luilekkerland!

Muk dacht terug aan de heerlijke uurtjes die ze daar hadden doorgebracht. Wat kreeg hij weer zin om 'ns lekker te gaan smullen. Maar hij zei maar niets. Hij wist wel dat de vliegenier daar toch niet van wilde horen.

Wat hoorden ze daar?

'n Leven, 'n leven en lawaai, ze moesten nu dicht bij huis zijn. Ja, ginds zagen ze Klaas Vaak z'n huis en 't was er druk als om een mierenhoop. Die ene grote mier, dat moest hun oom zijn.

Och, wat klopten hun hartjes van rikketiketik. 't Was net of ze van binnen helemaal warm werden, zo warm dat ze zouden smelten.

De vliegenier liet z'n machine snel dalen, en nu zagen de jongens alles goed. Ze zagen Klaas Vaak staan met 'n grote verrekijker, midden tussen 'n troep jongens.

En herrie als er was! Dat zou pas 'n prettige ontvangst worden.

De vliegmachine dreef in grote cirkels boven Klaas Vaak z'n land. De vliegenier zocht 'n plaatsje waar hij geschikt kon dalen, zonder ongelukken te krijgen. Maar zo'n plaatsje vond hij nergens. De weiden waren niet groot genoeg. Hij was bang dat hij in de struiken zou terecht komen, en dan was hij nog niet gelukkig, als hij hier ongelukken kreeg.

Daarom zei hij tegen de jongens:

„Ik zal m'n moter stil zetten en heel laag dalen, en dan moeten jullie er dadelijk maar afspringen als ik boven de wei kom, naast jullie huis. Maar niet alle drie tegelijk. Ik wil geen stukken bij ome Klaas thuis brengen.

Puk en Muk en Moortje bedankten den vliegenier heel hartelijk, en deden veel groeten aan z'n vrouw.

Ze zouden 't gaan wagen.

„Tjoep, daar vloog Moortje al. Puk en Muk sprongen hem aanstands na. Zonder ongelukken waren ze geland.

Toen was 't 'n-handjes-geven en proficiat-wensen zonder eind. Puk ontving van 'n klein broertje zelfs 'n lauwerkrans.

De vliegenier bonzjoerde van boven uit z'n vliegmachien maar niemand die daar iets van zag. Ze hadden 't te druk. En daar danste en sprong heel de troep naar huis. Puk en Muk en Moortje gingen gearmd voorop.

De harmonie begon te spelen van je welste.

En zonder dat iemand iets gezegd had, begonnen allen te zingen :

En heel de troep is weer bijeen,
Allemaal gekken, allemaal gekken!
Heel de troep is weer bijeen,
Allemaal gekken op de been,
Laat on-hons, laat on-hons
Vreugde maken, vreugde maken!
Laat on-hons, laat on-hons
Vreugde maken, onder ons

Sommigen van die kleinen peuters waren dol van plezier dat ze midden op de weg gingen kopje duikelen. Ze konden hun plezier niet op.

En Klaas Vaak dan?

Die was het gekst van allemaal! Zo iets had de goede oude baas nog nooit beleefd.

Op 't dak zaten er ook al 'n paar.

Een zwaaide de grote rood-wit-blauwe vlag.

Een ander luidde de grote klok in 't torentje. En toen de

harmonie 'ns even zweeg om wat op adem te komen, zette hij z'n lied in :

Laat nu de klok maar luiden,
Lui nu de klok maar stuk,
Want ze zijn weer teruggekomen
Onz' broertjes, Puk en Muk.
Puk en Muk,
Want ze zijn weer teruggekomen
Onz' broertjes, Puk en Muk.

Zo'n ontvangst hadden de jongens nooit kunnen dromen. En dat was nu maar 't begin. Wat zou dat wel worden als ze binnen waren.

Ze zagen heerlijk gebak en wijn binnen dragen. Dus dat zou wel goed worden van avond.

„Kom!” zei Klaas, „nu gaan we binnen 'ns kijken. Misschien is 't daar ook nog wel feest.”

Die goede oom, hij zei *misschien*, en hij wist zo goed dat 't beste van 't feest nu pas zou beginnen.

In huis waren alle tafels en stoelen bij mekaar gesjouwd. Alles moest in de grote kamer bij mekaar zitten. 't Was er wel wat eng, maar dat gaf zoveel niet. Klaas Vaak z'n luie stoel, en de zitplaatsen van Puk en Muk en Moortje, waren vrij. De rest van de lui waren met 'n klein plaatsje tevreden. Als 't feest is, kijk je zo fijn niet.

Er werden lekkere taartjes opgediend en heerlijk wijntje gedronken.

Puk en Muk en Moortje moesten gauw aan 't vertellen. Dat deden ze met stukken en brokken. Morgen, als ze wat meer tijd hadden, zouden ze alles wel 'ns goed vertellen van stukje tot beetje.

Hoe later 't werd, hoe lolliger 't er naar toe ging, totdat Klaas Vaak zei :

„Jongens, 't is nu voor vandaag welletjes geweest. Allemaal bidden en naar bed. Morgen is 't weer vroeg dag en anders kun j'er niet goed uit. Laat alles zo maar staan, morgen ruimen we wel op. En nu, één-twee-drie, ik hoor niks meer.”

Allen gingen hun bedje opzoeken, en sliepen als mensen die goed feestgeviert hebben.

31. 's ANDERENDAAGS.

De volgende morgen was het vroeg dag, zoals Klaas Vaak gezegd had. Heel goed uitgeslapen waren de kereltjes niet. Er liepen er veel rond die maar telkens in de ogen wreven. 't Was gisterenavond ook zo laat geworden. En van 'n paar uurtjes later opstaan hield Klaas Vaak niet. Hij was bang dat anders 't werk niet klaar zou komen.

En nu was er toch zoveel werk aan de winkel. De drie reizigers hadden heel wat trubbel en drukte meegebracht. Daar had je eerst het huis, dat helemaal overhoop stond van 't feest.

Stoelen, tafels en banken, alles werd buiten gedragen, en heel de kamer werd goed uitgeveegd en schoon gemaakt. Daarna de ramen 'ns open gezet dat 't er 'ns fris kon doorwaaien. Nu werden de opgepoeste meubels weer op hun plaats gezet.

Voor al dat werk hadden de jongens wel 'n paar uren nodig. Dan had je het opwassen nog van borden, schotel-tjes, tasjes en glaasjes, het opruimen van lege flessen en tonnetjes.

Maar het allerdrukste hadden ze het met Puk en Muk en Moortje zelf.

Want die luitjes zagen er uit, dat vertel ik je! Als je zo de halve wereld rondreist, en dan dikwijls geen tijd hebt om je 'ns flink te wassen, dan hoef je niet te vragen hoe hard 'n grote schoonmaak dan nodig is.

Daarom had Klaas Vaak ook gezegd:

„Puk en Muk en Moortje moeten eerst in 't bad. Ze moeten hun kleren inleveren en dan hun Zondags pak maar aan-

trekken. Want die pakken zullen ook wel 'ns nagekeken moeten worden."

Het bad werd klaar gemaakt.

Eerst kwam Muk aan de beurt.

„Muk, Muk, waar heb je toch ingezeten? Hoe kom je toch zo vuil?"

„Ik weet 't niet," zei Muk, „maar ik denk dat 't komt van 't komen."

Floep, daar zat hij al te spartelen in 't heerlijke water. 't nat kletste links en rechts de kuip uit. Maar op 'n beetje

morsen, keek de badmeester niet. Toen 't vuil wat losgeweekt was, ging hij er aan staan met borstel en zeep.

Soms kraaide de kleine Muk wel 'ns, als de borstel wat te hard over z'n vel schuurde. Maar daar lette de badmeester niet op. Zonder pijn of met pijn, 't moest schoon, dat was 't voornaamste.

Op 't lest werd hij met de gieter afgegoten. Het laatste vuil ging er toen af.

Nu gauw, gauw afgedroogd, maar ojé, nu lagen de Zondagse pakken nog niet klaar.

Geen nood, de badmeester wist wel raad. Hij draaide Muk

in 'n grote badhanddoek, en nu kon die op z'n gemak 'ns afkijken hoe Puk zich hield onder 't wassen.

Puk lachte maar, 't baden was 'n pretje voor hem.

't Arme Moortje werd apart onder handen genomen. De helper van de badmeester had 'n oude veger, en daar poetste hij mee, en bleef maar poetsen, tot Moortje ten laatste riep:

„Is 't nog niet genoeg? Er schiet dadelijk niets meer van me over!”

„Ja man,” zei de badknecht, „jij met je zwart vel, je kunt waarachtig niet zien of je vuil of schoon bent.”

„O, maar dan weet ik 't wel, dan ben ik schoon, droog maar af.”

Ze waren met hun drieën klaar en konden nu hun Zondags pak aantrekken.

De kleermaker en de schoenmaker zaten op 'n andere plaats samen te werken.

'n Knechtje moest eerst de kleren 'ns goed uitkloppen. Jassen en broeken hing hij op aan 'n oude afgezaagde boom en toen ging 't er op met de mattenklopper.

„Zeg, kijk 'ns hier!” riep hij. „Nu hoef je niks meer te vragen!”

En plof! daar vloog 'n wolk stof uit de broek alsof er 'n hevige wind was opgestoken. Het mannetje had er lol in en timmerde er geducht op los.

„Sla maar niet te hard,” riep de kleermaker, „anders zit ik straks met de stukken te kijken. Ik denk dat de kleren meer lijden van jouw ruw geweld, dan van de grootste reis.”

Maar de klopper luisterde niet en klopte maar rustig door. De schoenmaker Sjardo zei niet veel. Die zat zo wat in z'n eigen te grommen.

„Ik kon net zo voordelig helemaal nieuwe schoenen voor hen maken. Wat zijn het toch vodden. Maar afijn, ik zal 't proberen. En dan dadelijk maar 'ns goed insmeren, da's goed voor 't leer. Puk en Muk en Moortje hebben dat wel niet graag, maar daar zullen we niet naar kijken. Ik ben de baas over de schoenen.”

En hij sloeg er nieuwe zolen en hakken onder.

'n Ander troepje was de kleren aan 't uitwassen.

Wassen is eigenlijk meisjeswerk, maar daar bij Klaas Vaak moest je alles kunnen, anders was je niet waard dat je bij zo'n goeden man woonde.

De mouwen opgestroopt als 'n echte wasvrouw, en dan maar goed zeep gebruiken, en wrijven, wrijven over het wasbord, dan werden de spullen van zelf schoon. 'n Lustig liedje er bij gezongen en dan lukte 't wel.

Wij plassen en wij wassen
De broeken en de jassen,
Het boven- en het ondergoed,
Dat kunnen wij zo vlug en goed.
Dan gaat 't aan de grote lijn.
't Moet drogen in de zonneschijn.
En is dan alles droog en blank,
Dan neemt 't Strijkie op de plank.
Hij plooit en strijkt, 't is altijd raak.
Dit is ons werk hier bij Klaas Vaak.

Zo hadden de mannetjes, na de thuiskomst van Puk en Muk en Moortje, heel de dag drukop werk.

Toen 't zowat donker begon te worden, was 't voor- naamste werk aan kant. Allen konden toen binnen komen in de grote kamer. De drie reizigers zouden nu hun hele reis vertellen van het begin tot 't eind.

Toen allen gezeten waren, zei Klaas Vaak:

„Nu zullen de heertjes 'ns vertellen wat ze onderweg zoal beleefd hebben. Jullie moeten niet tussen praten.”

Klaas Vaak zei: heertjes! omdat Puk en Muk er zo deftig uitzagen met hun Zondags pak aan. De andere broertjes hadden allen hun werkkleertjes aan.

Puk begon met de grote geschiedenis. Daar kreeg je eerst wat ze beleefd hadden in Luilekkerland. De guit vertelde wijd en breed, hoe Muk over de bergen in Luilekkerland was willen klimmen, maar dat hij telkens van de peperkoek afschoof.

„Muk, Muk,” zei Klaas Vaak, „ik had je toch gezegd, dat je je zelf er door moest eten.”

„Ja, ome Klaas, maar ik dacht: ik wil 't zo ook wel 'ns proberen. Misschien lukt dat ook wel.”

„Nou, toen we daar in Luilekkerland waren, hebben wij 't ons goed laten smaken. Alle lekkere dingen waren er zo maar voor 't grijpen. We zijn ook omver gelopen door 'n gebraden varken.”

„Hi, hi, hi!”

„Ja, echt hoor! Je kunt daar van alles tegenkomen. Muk had er zo goed de aard, dat ik hem bijna niet kon meekrijgen. Maar we moesten verder. Aan de andere kant kropen we weer door de peperkoekbergen Luilekkerland uit, en toen waren we net twee dikke burgemeestertjes.”

Er werd druk geklapt.

Nou moest Muk het volgende vertellen. De ontmoeting van Roodkapje. Dat deed hij zo schoon en zo leuk, dat 't huis bijna inviel van 't klappen.

„Bravo! bravo! Mooi gedaan! Prachtig!”

„Ja jongens, dat vind ik ook mooier dan die geschiedenis van Luilekkerland,” zei Klaas Vaak. „Puk en Muk hebben laten zien, dat ze lieve kereltjes zijn. Je moet de mensen altijd zoveel helpen als je kunt.”

Nu gaf Puk de geschiedenis te horen van Sjamperdoedas. 't Was doodstil in de kamer. Sommige zaten te beven, toen hij vertelde van die grote ketel boven 't vuur. Wat was dat ook 'n vreselijke man, die soep wou koken van hun broertjes. Maar de herrie kwam weer terug, zo gauw ze hoorde dat de eekhoorn hen kwam verlossen, uit dankbaarheid.

Aan 't klappen kwam bijna geen eind.

Muk vertelde toen weer van de goede Poerla, de vader van

Poerlala, die hen zo goed geholpen had. En van hun avonturen in 't land van de bergen. Eerst dat klimmen tegen de bergen op. Dat was zo moeilijk. Dan van de gems, die ze maar niet gevangen konden krijgen. En dat ze de oorlog hadden gehoord : boem, boem, boemeboem ! Maar 't leukst vonden de jongens wel, dat ze alle twee op hun kopje in de sneeuw terecht waren gekomen, toen de grote kogel het boompje middendoor schoot. Zo kwam alles aan de beurt. De geschiedenis van Brave Hendrik en z'n papegaai, van de valse vis die hen bijna liet verdrinken, van den goeden kapitein, van de reis in de fles, van Baas Jansen den visser, van de rechtbank, van de reis in de doos, van 't circus waar ze kunsten hadden moeten maken, van Iwan en Jekatrien, van Siberie en Schenkinski, van hun vlucht, en alles wat ze hadden ondervonden, tot ze bij den goeden vliegenier kwamen.

Er werd gelachen, geklapt en pret gemaakt. Zo iets hadden de jongens nog nooit gehoord. Ze kregen zin om ook 'ns op reis te gaan, om ook eens iets te ondervinden.

Toen Puk en Muk klaar waren, moest Moortje vertellen hoe hij 't toch had aangelegd, om zo vlug bij z'n broertjes te komen.

„Zie je wel,” zei Klaas Vaak, „je moet de mensen maar helpen, dan wor je zelf ook geholpen als 't nodig is.”

't Was weer geweldig laat geworden.

Maar geen ogenblik hadden ze zich verveeld, zo prachtig was 't geweest.

's Nachts droomden ze over alles wat ze die avond hadden gehoord.

Klaas Vaak droomde van z'n dappere kereltjes Puk en Muk en Moortje, en nu hield hij er nog meer van dan vroeger.

32. OP JACHT.

Je weet, Puk en Muk en Moortje d'r pak moest worden uitgewassen en versteld. Dat was hard nodig geweest. De drie jongens hadden nu hun Zondags pak moeten aantrekken.

Puk en Muk en Moortje op z'n Zondags.

Hoe zouden ze er dan wel uit zien!

Ja, heel mooi. Als je ze zo tegen kwam, zou je ze waarachtig niet terug kennen.

Niet, dat ze helemaal in kant en fluweel gekleed liepen, met strikjes hier en strikjes daar. Nee, van tierlantijntjes hield Klaas Vaak niet. Z'n jongens moesten ook met hun Zondags pak flink kunnen spelen. 't Waren eenvoudige, stevige, schone pakken, die van 'n keer tuimelen niet stuk gingen.

Maar met zo'n pak aan, konden de drie natuurlijk niet gaan werken in de boerderij, of in de bakkerij, of ergens anders.

Klaas Vaak zou hun toch wel werk geven.

Er waren de laatste tijd zoveel klachten gekomen uit 't paddestoelenbos. De beesten die daar woonden, hadden geen rust of duur meer, daar de grote vos allerlei kwaad uitzette. Hij beet hazen en konijnen, at de jonge haasjes en konijntjes op, probeerde ook al vogeltjes machtig te worden. 't Was werkelijk geen leven meer. De dieren durfden hun nest bijna niet meer verlaten, uit vrees dat de kleintjes er uit zouden worden weggeroofd.

Daarom zei Klaas Vaak: „Jongens, ik heb de vos al dikwijls genoeg gewaarschuwd en 't wordt maar geen haar

beter. Weet je wat je 'ns doen moest? Jullie zijn nog al slim met je drie. Jullie moest die vos 'ns gaan afstraffen. Maar je weet, de vos staat als heel slim bekend: laat je niet door hem foppen, hoor! Je kunt doen wat je wilt, als je maar zorgt dat er weer vrede komt in 't paddestoelenbos."

Ha! niets liever dan dat! Ze trappelen al van ongeduld, zo hadden ze 't er al op, om die lelijk sluwe vos 'ns mores te leren.

Ze gingen allerlei jachtspullen bij mekaar zoeken. 'n Oud geweertje, 'n weitas, pieken, touwen, en ook 'n vossenklem. Die hadden ze al zo dikwijls gezet in de omtrek van hun huis. Maar de vos was altijd zo slim geweest om daar maar af te blijven.

Zo beladen, trokken ze er op af. Die hen zagen vertrekken, riepen: „Adjuus en veel succes."

„We zullen er voor zorgen," antwoordden de jagers, zo zeker waren ze er van, dat ze de vos te pakken zouden krijgen.

't Was nogal 'n heel eind ver naar 't paddestoelenbos. Maar dat was niet erg. Dan konden ze onderweg afspreken wat ze zouden doen, om de vos in de val te lokken.

„Zeg, Puk en Muk, zijn jullie al 'ns in 't paddestoelenbos geweest?"

„Ja Moortje, 'n paar maal, als we slaapzand gingen zoeken; dan gingen wij er wel 'ns door."

„Ik ben er heel goed bekend, hoor! Ik weet ook 't hol van de vos. Die loze sinjeur heeft z'n hol in de wortels van de grote boom, die midden in 't bos staat. 't Hol heeft wel vier of vijf uitgangen; daarom zal 't moeilijk zijn om hem daar te snappen. Maar nu heb ik 'n list. Die vos heeft ons waarschijnlijk al lang gezien, als we daar in 't paddestoelen-

bos aankomen. Dan zorgt hij natuurlijk wel, dat hij niet thuis is, dat snap je. Maar nu moeten jullie tweetjes toch doen, net of hij wel thuis is, en alle gangen afsluiten met houten hekjes. De vos zit jullie dan uit te lachen, maar daar moet je niet op jetten. Terwijl ga ik op 'n verborgen plaatsje m'n val zetten, en zonder dat hij er erg in heeft, raakt hij nog gevangen, je zult 't zien. Wie slim is, moet

op 'n slimme manier gevangen worden, en dat zullen wij vandaag 'ns doen.

Puk en Muk vonden 't voorstel van Moortje schitterend. Ze zouden precies doen, wat hij gevraagd had.

Zo waren ze stilaan in 't paddestoelenbos aangekomen. Pas hadden ze 't zachte mos betreden, of daar hoorden ze de klachten. Vogeltjes zaten treurig te piepen in de bomen. Hier en daar stak er een angstig en schuw z'n kopje uit 't nest. Ze kwamen hazen en konijnen tegen, met doeken om kop, poten en staart, en die allemaal vertelden de lelijkste dingen van die grote vos.

Puk en Muk en Moortje vonden 't ook tijd, dat die onrust-stoker z'n straf 'ns zou krijgen.

Hoe verder ze 't bos inkwamen, hoe droeviger de klachten klonken.

„Zie je jongens,” zei Moortje, „ginds heb je die grote boom waar Reintje woont. Daar gaan jullie met z'n tweeën maar heen, dan draai ik hier af en ga mezelf en ook de val verbergen.

Puk en Muk gingen naar de grote boom.

„Wat woont die vos hier lekker, hé Muk. 't Is 'n echte villa.”

„Ja Puk, voor 'n vos is 't echt 'n fijn huis, dat moet ik zeggen. En nu zullen we hem 'ns lekker op gaan sluiten.”

„Niet zo hard praten, Muk. Hij moest 't 'ns horen.”

„Ik zou zeggen, Puk, we moeten juist hard praten, dat hij

't hoort. Hij zal toch niet thuis zijn. Dan zit hij hier of daar ons uit te lachen, als hij ons bezig ziet. Moortje zorgt dan wel voor de rest. Zo hadden we toch afgesproken."

„Vooruit dan maar! Gauw aan de gang. Breek maar takken af, en maak daarvan hekjes om de uitgangen af te sluiten."

Samen gingen ze aan 't breken, en al heel gauw hadden ze 'n hele boel prachtige stokken, die stevig genoeg waren om de vos tegen te houden, als hij wou vluchten.

Elk namen ze 'n paar uitgangen onderhanden.

Terwijl ze druk bezig waren, zat Reintje de vos hen stilletjes achter hun rug uit te lachen. Puk en Muk merkte er niets van. En al hadden ze 't gemerkt, dan nog zouden ze gedaan hebben of ze niets zagen.

„Die komt er niet meer uit, Puk. Dat vertel ik 'm hoor! Ik zal 't zo stevig maken, dat er nog geen olifant door kan breken."

De vos zat maar te lachen. Wat 'n domoren toch! dacht hij.

„Ja Muk, die binnen bennen, bennen binnen."

„Maar wat wouwel je nou?"

„Dat wil zeggen: de vos is binnen en die komt er niet meer uit."

De vos sloeg van plezier met z'n staart. Nou hoor! als die luitjes hem wilde vangen, moesten ze toch vroeger opstaan. Reintje liet zich nog niet pakken door grote jagers, dan toch zeker niet door zulke papkindjes.

Opeens hoorde Puk aan 'n uitgang geritsel. Zat de vos waarachtig toch in de boom? Gauw z'n lans, en 'm niet laten ontsnappen. Daar stak 'n dier z'n kop buiten maar dat was geen vos, dat was 'n das. Goed dat Puk 't nog op tijd zag, anders had hij 'n onschuldige morsdood gestoken.

De vos had 't in de gaten. Hij dacht: ik trek er maar vandoor hier, anders zal ik me nog verraden door te hard te lachen.

Puk en Muk bleven maar doorwerken. De vos kuierde stilletjes het bos in. Hij kon nu overal te recht, behalve in z'n eigen nest. Maar daar gaf Rein zoveel niet om. Als ze vannacht nog niet opgetrommeld waren, dan sliep hij maar 'ns buiten. Dat zou de eerste keer niet zijn. Dat had hij al wel meer moeten doen. En als z'n hol voortaan altijd afgesloten bleef, wel, dan maakte hij maar 'n nieuw. Er was plaats genoeg in 't bosch. Hij kon er doen wat hij wou. Alle andere dieren van 't bos waren bang van hem.

De vos wist er niets van, dat Moortje ook al in 't bos was. Hij dacht dat hij alleen maar met die twee domoren aan z'n nest te doen had.

Van Moortje was ook helemaal niets te zien. Hij had de klem verborgen in 't mos. De ketting had hij goed ondergestopt en toen vast gemaakt aan 'n tak van de boom. Zelf zat hij boven op 'n dikke tak. Of beter hij lag er op. Hij lag te wachten, wanneer meneer de vos 'ns zou verschijnen. Hij werd al wat ongeduldig, want de vos liet lang op zich wachten.

Eindelijk hoorde hij geritsel in de lage struiken.

Als dat nou de vos 'ns was!

Daar kwam 'n spitse snuit en 'n paar gluurogen uit de struiken gepiept. Ja, 't was Reintje!

Moortje ging liggen afwachten, en hield zich doodstil.

De vos had al 'ns 'n paar maal in de lucht gesnoven, en z'n kop links en rechts gedraaid.

Wat rook daar zo lekker?

Schuw rondloerend, kwam de vos de kant van Moortje uit.

Nu ging 't goed worden, zeg! Moortje, Moortje hou je toch koest.

Ha, daar vond de vos, wat er zo heerlijk rook: 'n lekker stuk vlees. Hoe zou dat hier komen? Zeker van 'n reiziger, die 't hier verloren heeft? Of misschien wel door die twee domme jagers hier neergelegd, om straks na de jacht 'ns lekker te bikken?

Maar nou moest hij slim zijn!

Z'n grootvader had 'm altijd geleerd: niet alles wat je vindt, zomaar dadelijk in je mond te steken. Eerst 'ns goed met je poten omdraaien, dat je 't van alle kanten goed kunt bekijken. Dat zou hij dan maar eerst doen. Met z'n voorpoot wilde hij het vlees omgooien. Maar pas had hij 't aangeraakt, of, knap! zei de klem, en de slimmerd zat gevangen.

Hij liet 'n vreselijke schreeuw. Moortje boven in de boom, liet ook 'n schreeuw. Maar die schreeuw was van blijdschap, en bij de vos van pijn.

„Puk en Muk! Puk en Muk! We hebben hem! We hebben hem! Puk en Muk! Puk en Muk: Kom gauw, jongens! Onze list is gelukt!”

Zo gauw Puk en Muk Moortjes stem hadden gehoord, begrepen ze, dat er goed nieuws was. Ze zetten 't alle twee op 'n lopen, om zo vlug mogelijk bij hun vriendje te zijn.

Moortje lag nog maar steeds te roepen. In z'n blijdschap had hij vergeten uit de boom te komen. En toen Puk en Muk al bij de vos stonden, moest Moortje nog omlaag klimmen.

Wat hadden ze pret!

De list was dan ook buitengewoon gelukt. 't Was juist uitgekomen, zoals Moortje het gezegd had.

De vos zat maar te jammeren. Hij had wel 'ns meer in de klem gezeten. Maar dan was hij altijd nog losgekomen. Nu was er aan ontkomen geen denken. De klem zat zo straf, het bloed liep uit z'n poot. Toen hij die drie zo bij zich zag staan, nog wel met lans en sabel, dacht hij, dat z'n laatste uur geslagen was. Hij wilde 'al 't mogelijke proberen om er nog van door te gaan. Hij trok en trok zó hard, dat 't voorste stuk van z'n poot in de val bleef zitten. Jankend van de pijn, hinkte hij 't bos in.

Voor de vos was 't nu geen leven meer in 't paddenstoelenbos. Daarom zocht hij maar zo vlug mogelijk weg te komen.

Op 'n ander zou hij misschien nog wel eten en 'n goede woning vinden.

Hij ging, tot grote vreugde van al de bosbewoners. Die lieten hun blijdschap blijken. Al wat er onder 't vogelvolk

maar iets van zingen kon, zette 'n vreugdelied in. Zelfs de kraaien en eksters schetterden geducht mee.

De kwakende kikkers, de piepende muisjes, de tierelierende vogeltjes, allen zongen 'n lied van dankbaarheid voor hun bevrijders. De haasjes en konijntjes, ook die met zieke poten, sprongen dartel rond. 't Was net of 't opeens weer volop zonneschijn was geworden in 't kleine paddenstoelen-

bos. De uil zat boven in 'n boomgat, en rookte op z'n gemak 'n lekker pijpje krultabak. Nu kon het leventje weer beginnen, nu de ruziemaker verjaagd was.

Maar niemand of niets was er zo blij als de jagers zelf. Met alle jachtspullen op de schouders, trokken ze zingend 't bos uit, aan alle kanten begroet door groot en klein gedierte. Moortje liep met de buit voorop.

„Zie je wel,” zei Moortje, „als je goed samen doet, dan kun je veel meer dan alleen. Nu is 't net of ik hem alleen

gevangen heb, maar dat is niet waar. Als jullie niet zo fijn aan dat hol gewerkt had, dan had ik nu nog in de boom zitten wachten.”

„Ja, ja, we hebben 't samen gedaan. Ieder heeft gedaan wat hij moest doen. Dat zullen we Klaas Vaak ook zeggen.’

Toen ze vlak bij huis waren, begonnen ze weer te zingen.

De broertjes die in huis waren, of in stal of schuur werkten, kwamen buiten gelopen om te zien wat er weer gaande was.

Klaas Vaak kwam zelf ook 'ns kijken.

Moortje stak de klem omhoog met de vossepoot er in. En 't was weer 'n drukte en 'n pret, bijna zo erg als toen ze van de reis thuis kwamen.

Klaas Vaak trakteerde op de goede uitslag. En zo hadden alle jongens er wat aan, dat Puk en Muk en Moortje op jacht zo'n goede buit hadden gemaakt.

33. HET STANDBEELD.

In 't bos bij Klaas Vaak z'n huis, stond 'n grote zware eik. Misschien was die boom wel meer dan honderd jaar oud. Klaas had hem laten afzagen op manshoogte, Daar, boven op die afgezaagde boom, wilde de goeie oude man 'n duiventil maken, 'n mooie duiventil, met prachtige duiven: pauwstaarten, kapucientjes en nog veel meer.

Maar van heel de duiventil was nog geen latje klaar. En duiven waren er nog evenmin.

Nu kwam op 'n lekkere, warme middag Klaas daar langs gewandeld en hij zag de zware stam staan. Toen kreeg hij 'n leuk idee. Hij moest er zelf om lachen. Als hij 'ns 'n standbeeld liet maken voor Puk en Muk.

Hij vertelde thuis niets. Maar 's avonds riep hij 'n kabouter bij zich.

Kabouter Kap-maar-raak, heette die.

„Zeg, Kap-maar-raak,” begon Klaas Vaak. „Ik heb werk voor jou.”

„Goddank, oom!”

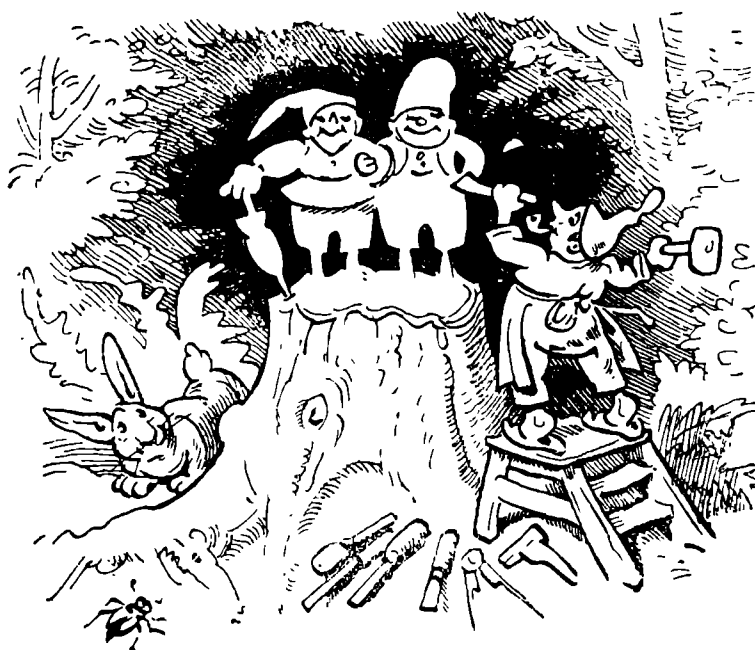
„Zo! Goddank! Heb je dan niets te doen? Daar is anders werk genoeg hier.”

„Ja, dat wel, ome Klaas, maar geen werk voor mijn handen. Ik heb al mee geholpen in de boerderij, ik heb al brood mee gebakken, och, ik heb van alles al gedaan, maar ze zien me liever gaan dan komen. De laatste dagen heb ik 't bij den schoenmaker geprobeerd. Maar die ziet me liever van achter dan van voor. Die zegt: met 'n kunstenaar kun je niks beginnen; die mensen hebben twee linkse handen. En daarom ben ik echt blij, dat u weer werk voor me hebt.

Werk dat ik alleen maar kan doen."

„Nou, Kap-maar-raak, jij bent kunstenaar, dat zeg je goed. En nou moest je nog 'ns 'n kunststuk leveren. Je weet wel die afgezaagde boomstam in 't bos hé, die oude eik."

„Jawel, ome Klaas, waar de duiventil op moet komen."

„Juist. Maar de duiventil hoeft er niet op te komen. Jij moet daarvan maken 'n standbeeld van Puk en Muk, in hun reispakje. Kun je dat?"

„Ha! ome Klaas, niets liever dan dat. Kan ik morgen al beginnen?"

„Goed, maar je zorgt, dat j'er niemand iets van vertelt."

Ik zal de jongens zeggen, dat ze uit het bos vandaan moeten blijven tot dat ik weer verlof geef."

's Anderendaags 's morgens, ging Kap-maar-raak met hamers en beitels 't bos in. Toen hij om twaalf uur thuis kwam om te eten, werd er van verschillende kanten gevraagd, waar hij heel de morgen had uitgehangen. Maar Kap-maar-raak sloot als 'n bus en liet niets los.

Toch kwamen na 'n paar dagen de kereltjes er achter, dat Kap-maar-raak aan 't werk was aan de grote eik. Dat was natuurlijk voor de duiventil, dachten ze. En Klaas Vaak liet ze er over praten en praatte zelf druk mee.

Na 'n week was 't meesterstuk van Kap-maar-raak kant en klaar. Hij zei het tegen Klaas Vaak.

„Goed," zei Klaas, „dan zullen we straks 'n grote doek over 't beeld hangen, en Zondagmiddag wordt het dan onthuld."

Puk en Muk werden netjes onder 'n grote lap gestopt, en op de middag van de volgende Zondag, trok Klaas met heel z'n volkje 't bos in.

De jongens spraken over niets dan duiven. Zou 't 'n mooie til zijn? Ja, dat zou wel zijn. Kap-maar-raak zou er z'n best wel op gedaan hebben. En als die iets onderhanden had wat hij graag deed, kwam er steeds iets moois voor de dag.

Ze waren bij de afgekapte eik gekomen. Klaas ging zelf bij de boom staan, en plaatste de jongens er rond. Nu zou 't gaan beginnen.

„Beste jongens.

Jullie weten nog wel, dat ik heel lang geleden 'n duiventil heb beloofd. En je weet ook, dat ik geef wat ik beloofd heb. Maar je moet er dikwijls lang op wachten. Hier onder dit doek zit iets, wat je allemaal graag ziet, dat weet ik zeker. Daar gaat ie dan."

Klaas trok aan 't touwtje en 't doek viel omlaag.
Maar in plaats van de lang verwachte duiventil, zagen de jongens Puk en Muk staan.
Ze wisten van 't verschieten niet, hoe ze kijken moesten.
Maar toen opeens braken ze los.
„Puk en Muk! Kijk toch, Puk en Muk!”
En toen klaptten ze in de handen en ze joelden, nog meer dan ze gedaan zouden hebben voor de prachtigste duiventil.
„Kijk, de paraplu is er ook bij! Fijn zeg!”
„En kijk die neus van Puk. En die goeie dikzak, Muk. Och hoe schoon!”
En opeens gingen ze allen in 'n grote kring rond 't standbeeld dansen, en ze zongen:

Jandorie! 't is weer feest vandaag, hi, ha, ho!
Dat hebben wij hier juist zo graag, hi, ha, ho!
't Is voor onz' lieve broertjes klein,
Zoals er geen ter wereld zijn,
Puk en Muk, Muk en Puk!

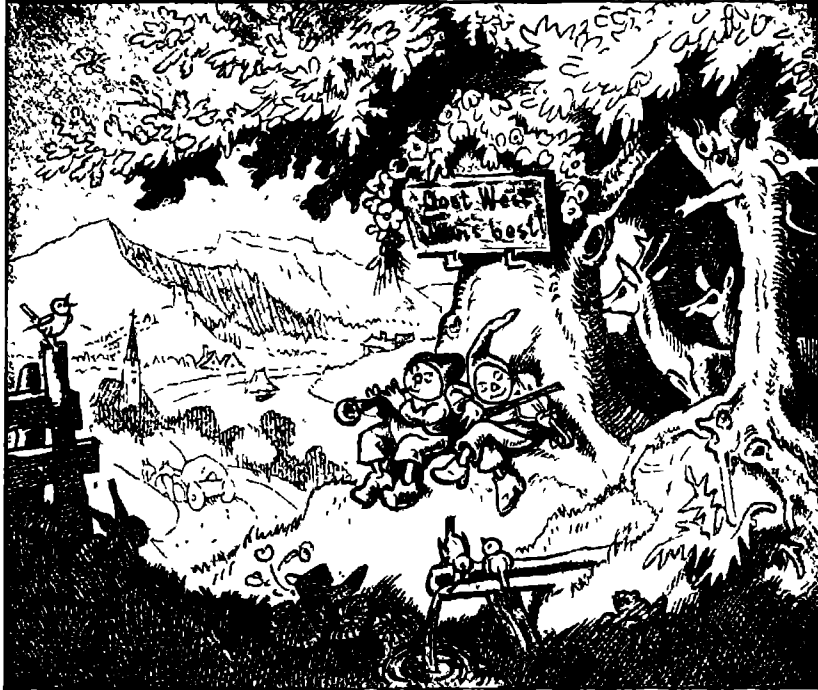
Ze maakten saam 'n grote reis, hi, ha, ho!
Ze kijken beiden even wijs, hi, ha, ho!
En waar men hen met tweetjes zag,
Daar schoot men in 'n harde lach.
Puk en Muk, Muk en Puk!

Ze reisden heel de wereld rond, hi, ha, ho!
Hun roem die ging van mond tot mond, hi, ha, ho!
Ze zijn de helden van de dag.
Steeds lollig, zoals 't wezen mag.
Puk en Muk, Muk en Puk!

Ze kwamen thuis per vliegmachien, hi, ha, ho!
Zoiets is hier nog nooit gezien, hi, ha, ho!
Die twee die durven alles aan,
Voor welke moeilijkheid ze staan.
Puk en Muk, Muk en Puk!

En daarom zingen wij verheugd, hi, ha, ho!
Op deze blijde, vrije jeugd, hi, ha, ho!
Wees altijd opgewekt en fris,
Zoals die Puk en Muk dat is.
Puk en Muk, Muk en Puk!

Klaas Vaak genoot, en Puk en Muk niet minder.
Ze hadden samen 'n prettige dag gehad, en daar had die
goede oom weer voor gezorgd.

34. AFSCHEID.

Voor afscheid willen Puk en Muk nog 'n liedje zingen, dat ze zelf gemaakt hebben na de grote reis.

Op reis te gaan, wat schoon genot,
Het heerlijkst dat op aard bestaat.
Maar Puk en Muk die kennen iets
Dat daar nog boven gaat.

Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Luilekkerland, dat heerlijk oord
Dat kinderharten zo bekoort.
Als 't regent, moet je daar pas zijn,
De straten stromen dan vol wijn.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Gebakken vogels vliegen rond,
Vanzelf maar in je open mond,
Je steekt geen hand of vinger uit
En hebt een leven als 'n guit.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Het sprookjesland met heerlijk bos,
En zacht tapijt van groene mos,
Waar Roodkap woont en Kleine Duim
En feeën zweven door het ruim.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Bij Hans en Griet, dat leuke paar,
Is 't prettig ook voorwaar!
Sneeuwvitje en de Assepoes
Dat is ook wel 'n leuke snoes.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

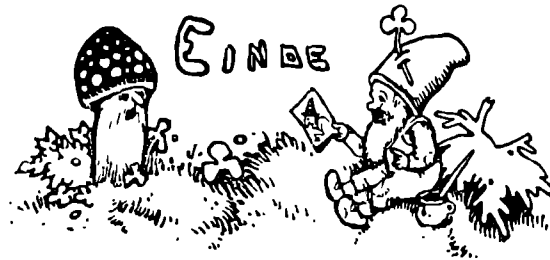
Het bergenland, waar je kunt zien
Het mooist van al misschien!
De toppen vol met sneeuw gegoid
Die morgen niet is weggedoid.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

't Is daar 'n eeuw'ge winterpret,
Voor dappere lui 'n flink verzet,
Want op het ganse wereldrond
Is er geen plaatsje zo gezond.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Het mensenland biedt rijker nog,
Ontspanning voor 'n dapper joch,
Je reist te land, je reist ter zee
En neemt de vreugde met je mee.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Met vliegmachien en zeppelin.
Je stapt gewoonweg daad'lijk in,
En vliegt naar 't eind der aarde toe.
Geen sikkepitje ben je moe.
Maar: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Dus kind'ren, wat j'onthouden moet
Bij al het geen je nog eens doet,
Op aarde is 't nergens knus
Als thuis bij pa en moe en zus.
Daarom: Oost-West, Thuis best.
Voor thuis geef ik heel de rest.

Nog andere boeken

van PUK en MUK!

PUK EN MUK

PUK EN MUK EN DE HEKS

REIZEN VAN PUK EN MUK I EN II
(NAAR HET LAND VAN DE MENSEN)

UIT KLAAS-VAAK-LAND

PUK EN MUK EN MOORTJE NAAR
AMERIKA

PUK EN MUK IN CHINA

PUK EN MUK DOOR AFRIKA I

PUK EN MUK DOOR AFRIKA II

DEZE BOEKEN LEIDEN JE DOOR EEN
WONDERLAND VOL LEVEN EN BLIJHEID,
WAAR ZUIVERE HUMOR TINTELT IN
WOORD EN BEELD.

